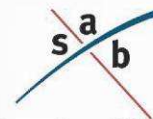

Structuurvisie
Buiten Gewoon Castricum 2030
Gemeente Castricum

vastgesteld door de raad op 7 oktober 2010

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Akersloot - Bakkum - Castricum - Limmen - de Woude

COLOFON

SAB Adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

Jacob Bontiusplaats 9

1018 LL Amsterdam

T [020] 568 29 90

F [020] 568 29 99

I www.sab.nl

E amsterdam@sab.nl

Projectnummer: 90245

Opdrachtgever: Gemeente Castricum

Projectteam:

Wouter van der Heijde, projectleider SAB

Stefan Netsch, stedenbouwkundige SAB

Thomas van der Zande, planoloog SAB

Jan van Boven, Gemeente Castricum

De structuurvisie is vastgesteld door de gemeenteraad op 7 oktober 2010.

Foto's: SAB

adviseurs in ruimtelijke ontwikkeling

INHOUD

VOORWOORD

1 INLEIDING

- 1.1 STRATEGISCHE VISIE BUITEN GEWOON CASTRICUM
- 1.2 WAAROM EEN STRUCTUURVISIE?
- 1.3 NAAR EEN TOTAALPERSPECTIEF
- 1.4 EEN NIEUWE WET
- 1.5 PERIODE STRUCTUURVISIE
- 1.6 PLAN-MER
- 1.7 LEESWIJZER

2 CASTRICUM IN GROTER RUIMTELIJK VERBAND

3 BELEIDSONTWIKKELINGEN

- 3.1 INLEIDING
- 3.2 IDENTITEIT
- 3.3 BEVOLKING EN WONEN
- 3.4 LANDELIJK GEBIED
- 3.5 VERKEER
- 3.6 ECONOMIE
- 3.7 WELZIJN
- 3.8 DUURZAAMHEID
- 3.9 WATER

4 KERNDOELEN

5 BUITENGEWOON, BUITEN EN GEWOON

- 5.1 INLEIDING
- 5.2 BURGERPARTICIPATIE
- 5.3 WENSBEELDEN

6 STRUCTUURVISIEKAART

7 UITVOERBAARHEID

- 7.1 INLEIDING
- 7.2 KOSTENVERHAAL - THEORIE
- 7.3 KOSTENVERHAAL - CASTRICUM
- 7.4 UITVOERING

BIJLAGE 1 BEANTWOORDING INSPRAAK EN OVERLEG

BIJLAGE 2 OVERZICHT VAN BELEID

BIJLAGE 3 OVERZICHT RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN

34

36 III

36

36

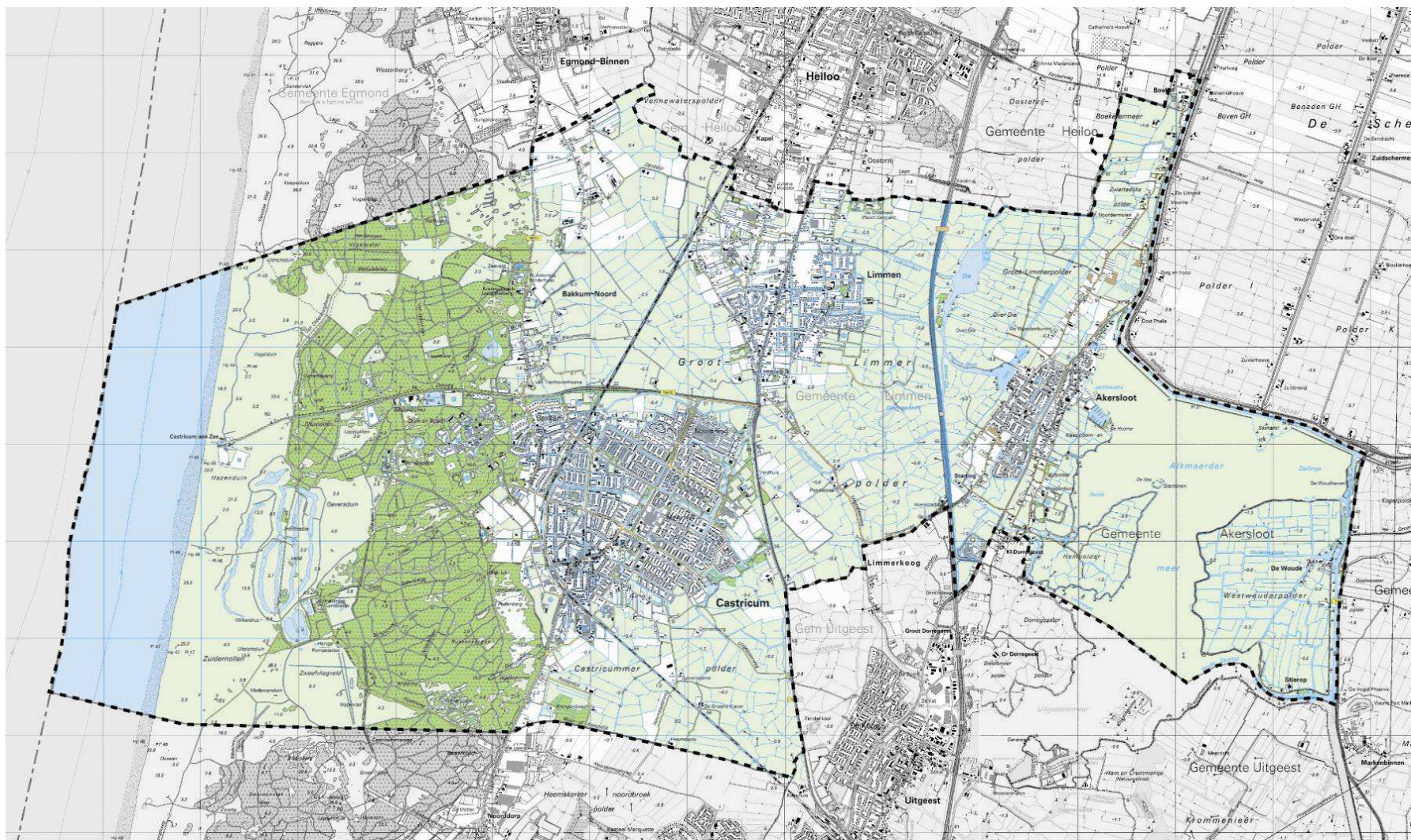
39

42

45

47

48

Figuur 1 Topografische kaart gemeente Castricum

VOORWOORD

In 2005 heeft de gemeenteraad de Strategische visie Buiten Gewoon Castricum vastgesteld. Deze visie vormt het referentiekader voor nieuw gemeentelijk beleid. Hierbij is afgesproken dat de strategische visie na vier jaar geëvalueerd zou worden. Daarnaast is op 1 juli 2008 de nieuwe Wet ruimtelijke ordening van kracht geworden. Deze wet verplicht de gemeenten tot het opstellen van een structuurvisie.

Deze combinatie van factoren heeft geleid tot de “Actualisatie Buiten Gewoon Castricum” waarin niet alleen is teruggekeken op de Strategische visie maar ook een eerste aanzet is gegeven voor de nieuwe structuurvisie. Op 18 februari 2010 heeft de gemeenteraad dit document behandeld waarbij:

1. de geactualiseerde kerndoelen (t.o.v. de strategische visie) en nieuwe kerndoelen zijn vastgesteld;
2. de ontwikkelstrategie als uitgangspunt voor de op te stellen structuurvisie is vastgesteld.

Op basis hiervan is de ontwerp Structuurvisie Buiten Gewoon Castricum 2030 opgesteld, een technische uitwerking van de Actualisatie Buiten Gewoon Castricum. De nieuwe structuurvisie Buiten Gewoon Castricum markeert op een aantal terreinen een nieuwe start.

Allereerst de structuurvisie zelf. Met de structuurvisie is de hoofdkoers uit de strategische visie opnieuw bezien, aangescherpt en aangevuld, waarmee een actueel beleidskader is ontstaan. De structuurvisie biedt een belangrijk kader voor de toekomst van onze gemeente en zet de koers op hoofdlijnen uit. Belangrijke aandachtspunten voor de komende jaren zijn de evenwichtige bevolkingsopbouw en duurzaamheid.

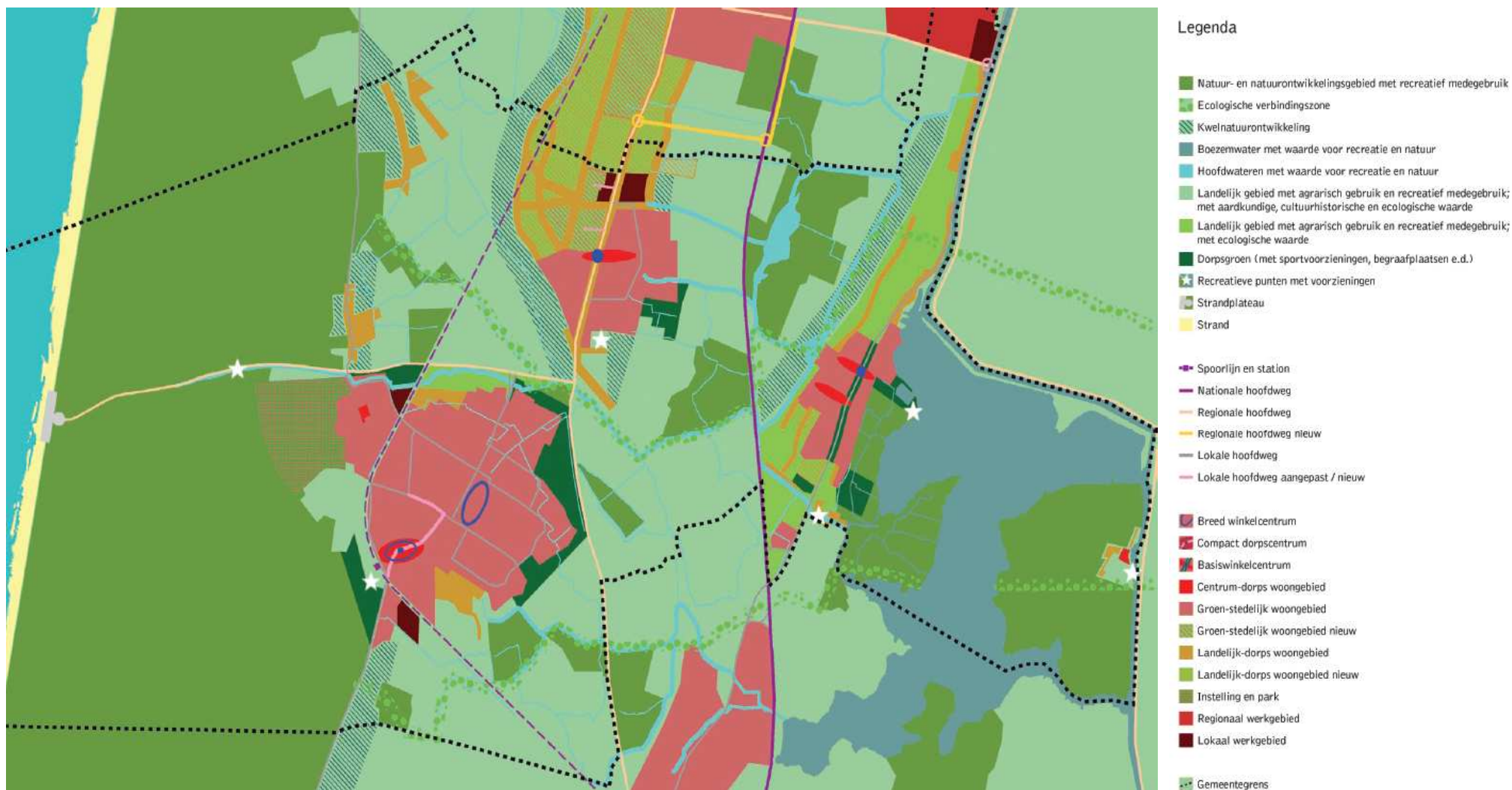
De presentatie van de structuurvisie staat ook aan de vooravond van omvangrijke bezuinigingen. Het college heeft de verantwoordelijkheid te zorgen voor een sluitend financieel kader voor de toekomst.

De structuurvisie dwingt en helpt tot het maken van heldere en verantwoorde keuzes: wat wij willen moet financieel ook haalbaar zijn. In dit verband is het uitvoeringshoofdstuk van de structuurvisie van groot belang.

De structuurvisie markeert ook de start van een nieuwe bestuurlijke periode. Sleutelwoorden daarbij zijn: vooruitgang, ontwikkeling en een flexibele en dynamische instelling. Dit sluit aan bij deze structuurvisie: de belangrijkste uitgangspunten liggen vast in de tien kerndoelen. Maar de visie laat ook zien dat deze kerndoelen tegelijkertijd de basis vormen voor verdere ontwikkeling en uitwerking.

Het bestuur is er voor de burgers van onze gemeente. De gemeente wil zich opstellen als een dienstverlenende organisatie die burgerparticipatie bevordert. Dit betekent dat wij samen met de burgers van onze gemeente inhoud willen geven aan de uitvoering van deze structuurvisie zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 7 oktober 2010.

Burgemeester en wethouders van Castricum

Figuur 2 Ruimtelijk beeld uit Buiten Gewoon Castricum, strategische visie 2030 (vastgesteld in 2005)

1 INLEIDING

1.1 STRATEGISCHE VISIE BUITEN GEWOON CASTRICUM

In 2005 heeft de gemeenteraad van Castricum de Strategische visie Buiten Gewoon Castricum vastgesteld na een gemeentebrede discussie. In deze visie zijn tien kerndoelen geformuleerd op basis van een uitgebreide verkenning van de thema's die voor de toekomst van Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude van belang zijn. De visie kent een logische opbouw van uitgangspunten naar kerndoelen, van visie naar uitvoering: ontwikkelingen op het locale, regionale en nationale niveau zijn van invloed op beleid voor de korte en de lange termijn. 'Een agenda voor het vervolg' zet het gewenste beleid om in een programma van uit te voeren projecten voor de kernen en het buitengebied. De tien kerndoelen bevatten de essentie van de visie.

Na 4 jaar en ruim een jaar na de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening is de strategische visie geëvalueerd en geactualiseerd. Dit proces heeft geleid tot deze structuurvisie. Hierbij is de structuurvisie een technische vertaling van de actualisatie die reeds is vastgesteld in de raad.

1.2 WAAROM EEN STRUCTUURVISIE?

Er staat veel op stapel in de gemeente Castricum in ruimtelijke zin. De structuurvisie voor Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude beschrijft deze ruimtelijke dynamiek en plaatst ze in een breder perspectief.

Voor het opstellen van een structuurvisie, en het opstellen op dit moment, zijn naast de ruimtelijke dynamiek een aantal belangrijke redenen.

Ten eerste schrijft de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) voor dat elke gemeente een of meerdere structuurvisies dient op te stellen voor het gehele grondgebied van de desbetreffende gemeente (artikel 2.1 t/m 2.4 Wro).

Daarnaast is een structuurvisie nodig voor kostenverhaal. Daarmee helpt een structuurvisie de uitvoering van beleid betaalbaar te maken. Ook biedt een structuurvisie de mogelijkheid voor een gemeente om zich ruimtelijk te positioneren. Zij kan haar sterkten accentueren en in één verhaal helder maken waar zij staat. Er wordt gewerkt aan een totaalperspectief. Dit is van belang voor de gemeentelijke organisatie, haar burgers en haar bestuurlijke partners.

1.3 NAAR EEN TOTAALPERSPECTIEF

De gemeente Castricum brengt met deze structuurvisie haar plannen voor de toekomst voor de gemeente bij elkaar en maakt ze verder *inzichtelijk* en *uitvoerbaar*. Zij wil haar plannen ook verder uitdragen en over deze plannen *communiceren*. Zij legt deze structuurvisie daarom ook graag voor aan een ieder die belang heeft bij of belangstelling heeft voor de toekomst van de gemeente Castricum.

De structuurvisie is een document op hoofdlijnen. Nadere uitwerking van ruimtelijke ontwikkelingen vindt plaats in bestemmingsplannen.

1.3.1 *Inzichtelijk*

De structuurvisie kent twee sporen: het beleidsspoor en het spoor van de economische haalbaarheid. De haalbaarheid wordt uitgewerkt in de volgende paragraaf (uitvoerbaar).

Door de verschillende beleidsterreinen met elkaar te verbinden ontstaat inzicht en een totaalperspectief in ruimtelijke zin. Beleidsstukken

op het gebied van bijvoorbeeld wonen, economie, verkeer, welzijn en zorg etc. komen hierdoor in samenhang bij elkaar. Verbanden worden zichtbaar en integrale opgaven kunnen worden geformuleerd.

1.3.2 ***Uitvoerbaar***

Een structuurvisie is meer dan alleen een beleidsverhaal. De visie brengt ook in beeld hoe de gemeente denkt de gewenste ontwikkelingen economisch haalbaar te maken.

De Wro stelt namelijk dat in een structuurvisie moet worden aangegeven hoe de gemeenteraad het in de structuurvisie neergelegde beleid gaat verwezenlijken. Hiertoe is in de visie een zogenaamde uitvoeringsparagraaf (hoofdstuk 7) opgenomen. In dit hoofdstuk moet de uitvoerbaarheid van de visie worden onderbouwd. Tevens wordt in dit hoofdstuk de basis worden gelegd voor eventueel kostenverhaal bij ontwikkelingslocaties.

1.3.3 ***Communiceren***

Een structuurvisie brengt alle domeinen bijeen waardoor er eenduidig gecommuniceerd kan worden. Het is een overzicht voor communicatie met haar burgers en haar bestuurlijke partners. De structuurvisie geeft antwoord op de vragen: Wat wil de gemeente, met wie, voor wie, op welke plek, hoe, wanneer, waarom en door wie betaald tegen welke prijs? Wat openbaart zich achter deze woorden?

Als verankering en actualisatie van beleid dat reeds eerder in de visiedocumenten is vastgelegd, richt de communicatie zich ten eerste op de koppeling tussen de grote beleidsverhalen naar schaalniveau en naar thema en ten tweede op de betaalbaarheid van kostenprojecten, of ze nu de infrastructuur, het groen of het water betreffen.

In het totstandkomingproces van een structuurvisie is de ontwerpstructuurvisie het middel om reacties van belanghebbenden en belangstellenden te verzamelen in de vorm van een inspraaktraject. Deze reacties worden vervolgens verwerkt in de door de raad vast te stellen structuurvisie. Op deze wijze kan de raad een goed beeld krij-

gen van de ideeën, wensen en opmerkingen die leven en daarover een afgewogen beslissing nemen. Ook is goed overleg met de bestuurlijke partners mogelijk.

Op een structuurvisie is overigens geen bezwaar en beroep mogelijk.

1.4 **EEN NIEUWE WET**

Zoals reeds aangegeven schrijft de Wro, die per 1 juli 2008 in werking is getreden, voor dat elke gemeente een of meerdere structuurvisies dient op te stellen. De gemeente Castricum heeft weliswaar een strategische visie, maar deze visie kan in juridische zin niet worden beschouwd als een structuurvisie onder de Wro. Door een structuurvisie nieuwe stijl op te stellen ontstaat een instrument dat, naast het in beeld brengen van kerndoelen voor de lange termijn, de uitvoering van concrete projecten op de korte termijn vergemakkelijkt. De structuurvisie kan ingezet worden om te sturen op ruimtelijke kwaliteit en het ordenen van de ruimteclaims.

Onderdeel van de Wro is de Grondexploitatiewet (Grexxwet). Met deze Grexxwet legt de Wro een directe link met de nieuwe mogelijkheden voor kostenverhaal. In de uitvoeringsparagraaf in hoofdstuk 6, wordt deze link verduidelijkt.

Kort gezegd komt het er op neer dat de betaalbaarheid, zoals in de vorige paragraaf verwoord, aan de hand van een overzicht van projecten, die baat kunnen opleveren en projecten die kosten met zich meebrengen, in beeld wordt gebracht en toegelicht. Een verdeelsleutel geeft aan hoeveel welk project bij kan dragen aan welk ander project. De zogeheten bovenwijkse of meerwijkse werken en voorzieningen (voortaan enkel bovenwijkse voorzieningen te noemen) zijn kostenprojecten die zijn gelegen buiten of binnen de te ontwikkelen locaties (ook wel exploitatiegebieden te noemen), maar die ook van belang zijn voor andere te realiseren ontwikkelingen en/of de bestaande wijken van de gemeente Castricum. De zogeheten 'ruimtelijke ontwik-

kelingen' zijn kostenprojecten die niet specifiek aan bepaalde exploitatiegebieden zijn toe te rekenen, maar die wel een waarde hebben voor het hele visiegebied.

1.5 PERIODE STRUCTUURVISIE

De structuurvisieperiode van Buiten Gewoon Castricum sluit aan op de realisatieperiode of -horizon van de ruimtelijke opgave, zoals deze nu relevant is, te weten: 20 jaar. De ruimtelijke plannen, waaronder met name bestemmingsplannen, die ontwikkelingen procedureel mogelijk maken, beslaan de gebruikelijke termijn van 10 jaar. Voor deze structuurvisie wordt een ruimere termijn gehanteerd, gezien de schaal van de ontwikkelingen. In deze structuurvisie vertaalt zich deze 20 jaar in een visie voor de toekomst op de 'korte' en de 'middellange' termijn. Een deel van de projecten staat namelijk reeds in de komende jaren op stapel, een deel in het tweede decennium van de 20 jaar.

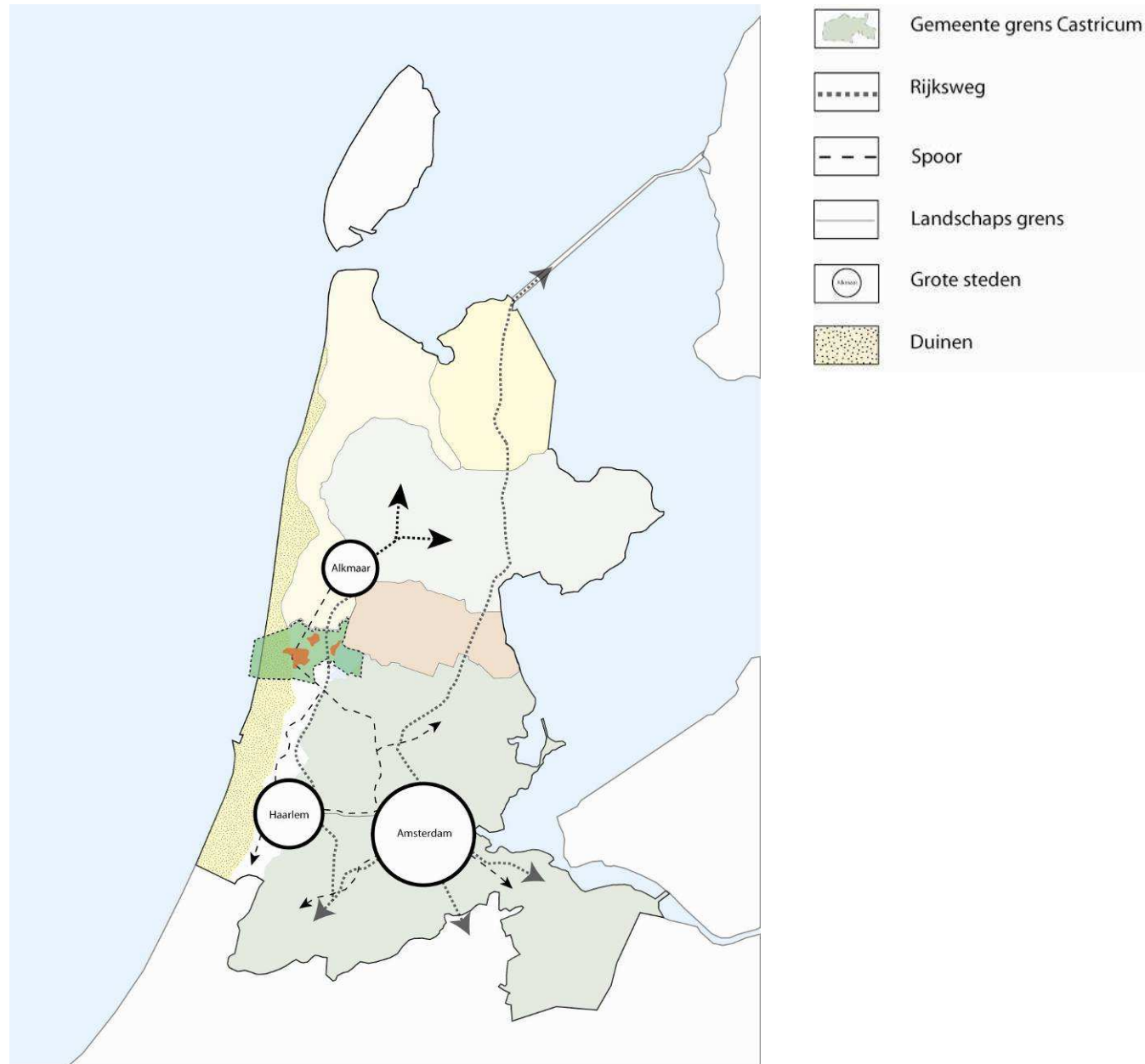
1.6 PLAN-MER

Een structuurvisie kan Plan-MER plichtige onderdelen bevatten. Voor een ruimtelijke ontwikkeling geldt de MER plicht als zij voor het eerst wordt opgenomen in een ruimtelijk plan.

In het kader van deze structuurvisie is het daarom niet noodzakelijk een Plan-MER op te stellen. Afzonderlijke onderdelen uit deze visie kunnen wel MER-plichtig zijn als zij verder worden uitgewerkt.

1.7 LEESWIJZER

Deze structuurvisie bevat 6 hoofdstukken. Na de inleiding wordt in hoofdstuk 2 de gemeente Castricum in groter ruimtelijk verband geplaatst. Vervolgens beschrijft hoofdstuk 3 de beleidsontwikkelingen en komen in hoofdstuk 4 de tien kerndoelen aan bod. In hoofdstuk 5 worden de kerndoelen met elkaar verbonden in vier hoofdpogaven. De structuurvisiekaart is te zien in hoofdstuk 6 en hoofdstuk 7 gaat over de uitvoering en wordt ook wel de uitvoeringsparagraaf genoemd.

Figuur 3 De gemeente Castricum in groter ruimtelijk verband

2 CASTRICUM IN GROTER RUIMTELIJK VERBAND

In het grotere ruimtelijke kader heeft de gemeente Castricum een positie met een buitengewoon karakter. Ze maakt deel uit van de regio Alkmaar en is gelegen ten noorden van de as Amsterdam - Haarlem. In de regio Alkmaar wordt samengewerkt tussen de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Graft-De Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Langedijk en Schermer.

Castricum is een open gemeente met een dorps karakter. Ze neemt een bijzondere en eigen plek in tussen de stedelijke centra van Alkmaar en Beverwijk-Velsen-IJmuiden. Castricum is het groene en recreatieve gebied in de regio.

Het open en groene karakter van de gemeente is ook aantrekkelijk voor bewoners van de Metropoolregio Amsterdam. Bestuurlijk maakt de gemeente Castricum geen deel uit van het metropolitane samenwerkingsverband. Amsterdam wordt gezien als goede buur. De toenemende ruimtelijke relaties in het grotere stedelijke veld maken de relatie echter wel steeds belangrijker.

In de regio Alkmaar groeit het aantal huishoudens. Daarom wordt ook de groei van de werkgelegenheid gestimuleerd. Doel daarvan is de uitgaande pendel terug te dringen, zodat de druk op het wegennet vermindert. Bijkomend voordeel is dat daarmee ook de vitaliteit van de woonkernen wordt bevorderd en het draagvlak van de voorzieningen wordt verbreed.

Castricum is ook aantrekkelijk als vestigingsplaats voor mensen die elders werken door goede aansluiting op de hoofdinfrastructuur van de metropoolregio (snelweg A9 en intercityspoorlijn Amsterdam-Alkmaar). Het rustige en veilige wonen in het groen en in de nabijheid van strand, duinen en polders is niet overal te vinden in de buurt van de metropool Amsterdam. Door de ontwikkelingen op het Duin en Bosch terrein, de Zandzoom en met name op inbreidingslocaties wordt voor de verschillende doelgroepen die naar Castricum komen een

divers aanbod aan woonomgevingen gecreëerd. Dit sluit aan bij de ambities en afspraken zoals die in de regio Alkmaar zijn geformuleerd. Dit verstevigt de buitengewone positie van Castricum als woongemeente. Nabijheid van natuur en buitengebied is karakteristiek voor de gemeente en wordt ook bij nieuwe ontwikkelingen gewaarborgd. Ook het dorps karakter moet behouden blijven. Castricum blijft een gemeente met meerdere kernen en wordt geen stad.

Het stationsgebied heeft ontwikkelingspotentie als Castricum in groter ruimtelijk verband wordt bekeken. Het kan een drievoudige poortfunctie vervullen: het is een poort naar het dorp Castricum, een poort naar de duinen en de zee en een toegangspoort naar het centrum van de metropool. Een directe treinverbinding zorgt ervoor dat Amsterdam dichtbij is. De ligging van het stationsgebied nabij natuurgebied maakt een zorgvuldige inpassing van de nieuwe poortfuncties nodig.

De gemeente Castricum is ook bekend om haar zee en duinen. Vanuit de hele regio komen mensen om te recreëren aan het strand, op het Alkmaardermeer en ertussen. Er wordt gezwommen, gezeild, gefietst, gelopen, gekanoënd en nog veel meer. Castricum biedt hiervoor de ruimte en staat open voor nieuwe ontwikkelingen. Kernwaarden, zoals het open houden van het landelijk gebied, blijven behouden en vormen een randvoorwaarde voor toekomstige projecten.

Bovenstaande ambitie sluit aan bij de nieuwe provinciale structuurvisie Noord-Holland 2040.

3 BELEIDSONTWIKKELINGEN

3.1 INLEIDING

In 2005 heeft de gemeenteraad van Castricum de Strategische visie Buiten Gewoon Castricum vastgesteld na een gemeentebrede discussie. Hiervoor werden een Verkenningennota en Doelstellingennota opgesteld met achtergrondinformatie over gemeente en scenario's voor de toekomst.

Na vier jaar is de strategische visie geëvalueerd en vormt het de basis voor het beleidsdeel van deze structuurvisie. Per thema dat aansluit bij de evaluatie wordt bekeken wat de beleidsontwikkelingen zijn geweest de afgelopen tijd. De thema's zijn: identiteit, bevolking & wonen, landelijk gebied, verkeer, economie, welzijn, duurzaamheid en water.

3.2 IDENTITEIT

Op meerdere beleidsterreinen wordt gewerkt aan het veel omvattende thema identiteit. Het versterken van de identiteit van de gemeente gaat iedereen aan. Het meest expliciet wordt dit vanuit de economische hoek opgepakt. In de Kwaliteitsimpuls Economie Castricum staat dat de volgende vier economische pijlers bijdragen aan het veilig stellen van de leefbaarheid en het verwezenlijken van het versterken van de identiteit: werkgelegenheid, recreatie en toerisme, voorzieningen en bedrijfshuisvesting. Bij recreatie en toerisme is ervoor gekozen de huidige attractieve punten van de gemeente verder te versterken met als doel toeristen te stimuleren langer te blijven, vaker terug te komen en meer te besteden. Hierbij kan cultuur een rol spelen, een cultuurnota is in voorbereiding.

Het aanbieden van zorgvoorzieningen in de kernen kan bijdragen aan de cohesie en mogelijk de identiteit per kern versterken doordat de inwoners specifieke zorgdiensten dicht bij huis vinden. Daarnaast is het landelijk gebied zo karakteristiek voor de gemeente Castricum dat het bijdraagt aan de identiteit van de gemeente. Er is een aantal wandelpaden in het landelijk gebied opengesteld, die het landschap meer (be)leefbaar maken; aan verdere uitbreiding van de mogelijkheden voor beleving van het buitengebied wordt gewerkt (nieuwe wandelroutes, kanoroute).

Ook wordt er gewerkt aan een gemeentelijke beleidsnota archeologie die een drager kan zijn van identiteit. De provincie Noord-Holland is al voornemens een archeologisch depot te vestigen in de Zanderij nabij het station van Castricum. Reden voor deze locatie is onder meer de belangrijke cultuurhistorisch geschiedenis van de gemeente. Beoogd wordt zowel in het centrum als in het buitengebied de cultuurhistorie meer tastbaar en leefbaar te maken.

Aan de identiteit van de kern Castricum wordt verder gewerkt door de centrumfunctie te versterken. Zo is het Bakkerspleintje met woningen, winkels en plein bijna gereed. En is ook voor de herinrichting van de Dorpsstraat de uitvoering in 2010 gestart. Hier ligt de nadruk op de fietsfunctie en de aanleg van verblijfsgebieden.

Daarnaast wordt er gewerkt aan een citymarketingplan voor de hele gemeente om de identiteit te versterken en die uit te dragen. De identiteit voor het geheel en per kern spelen hierbij een belangrijke rol.

Uit recent onderzoek onder bewoners (Waar staat je gemeente/ WSJG 2009) is gebleken dat de inwoners over het algemeen tevreden zijn over Castricum als hun gemeente. De gemeente Castricum wordt gezien als een veilige en leefbare plek om te wonen. Dit kan de identiteit als goede woongemeente versterken.

3.3 BEVOLKING EN WONEN

De gemeenteraad heeft een Lokale Woonvisie opgesteld zoals was afgesproken in de strategische visie Buiten Gewoon Castricum. Omdat Castricum sterk wil inzetten op inbreidingslocaties is tevens een Masterplan Inbreidingen gemaakt. Hierin wordt aangegeven waar inbreidingen mogelijk zijn (bovenop bestaande plannen) en onder welke volkshuisvestelijke randvoorwaarden. Dit voldoet aan de kaders die provinciaal en Rijksbeleid stellen.

De gemeente Castricum wil haar inwoners goed en passend huisvesten in een aantrekkelijke woonomgeving, waarbij het nieuwbouwprogramma tevens is gericht op het in stand houden van het voorzieningenniveau. Er wordt realistisch omgegaan met vergrijzing door ook voor jongeren te bouwen. Vergrijzing kan niet worden voorkomen, maar bovenmatige vergrijzing willen we wel proberen te verminderen. De leefbaarheid is goed. Er zijn geen grote herstructureringsopgaven in de zin van sloop en nieuwbouw. Door een integrale en gecoördineerde aanpak van de bestaande voorraad en de bestaande wijken kan de leefbaarheid worden behouden en vergroot.

Castricum is een aantrekkelijke woongemeente, maar er zijn ook knelpunten: de koopsector is duur en de gemeente vergrijst. Dit heeft gevolgen voor de voorzieningen. Nieuwbouw is nodig zoals ook al in de strategische visie Buiten Gewoon Castricum staat aangegeven.

De afgelopen 5 jaar is het aantal inwoners licht teruggelopen tot iets onder de 35.000 inwoners. De daling met circa 600 inwoners is ontstaan door een vertrekoverschot als gevolg van beperkte woningbouw. Hierbij moet wel aangetekend worden dat door een ander behandelproces bij de GGZ Duin en Bosch het aantal ingezetenen daar de laatste 7 jaar met 143 is gedaald. Dat is ongeveer een vijfde van de totale daling. Desalniettemin sluit een bevolkingsdaling niet aan bij de doelstelling van een stabiele bevolking. Dit is verklaarbaar omdat nieuwbouw tijd kost, zowel in de planvormings- als uitvoeringsfase.

Bij onvoldoende kansen op nieuwe woonruimte trekken inwoners weg naar de buurgemeenten als daar wel een woning te krijgen is. Met name voor starters op de woningmarkt kan dat een reden zijn de gemeente te verlaten.

De vraag moet ook gesteld worden of een stabiel blijvende bevolking een realistisch doel is. Gezien de regionale demografische veranderingen (minder jongeren, meer ouderen en een totale afname van de bevolking na 2040 volgens de structuurvisie Noord-Holland 2040) is het zaak op zijn minst de samenstelling van de bevolking goed te monitoren waarbij ook naar de landelijke ontwikkelingen moet worden gekeken. Dit kan worden opgenomen in de uitvoeringsparagraaf van de nieuwe structuurvisie. De veranderingen die met een andere bevolkingssamenstelling gepaard gaan zijn vaak regionaal van karakter. Er moet worden gewaakt voor concurrentie tussen buurgemeenten om inwoners.

Op de middellange termijn, tot 2025, verwacht de provincie echter nog wel een druk op de woningmarkt als gevolg van huishoudensgroei. Dit geldt ook voor Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude en daarom is zelfs bij een krimpende bevolking de Lokale Woonvisie actueel. Hierin staat dat nieuwe woningen die aan de woningvoorraad moeten worden toegevoegd om de bevolking stabiel te houden ruimschoots gebouwd kunnen worden. De bouwopgave van 1570-1660 woningen uit de strategische visie Buiten Gewoon Castricum is gegroeid naar een behoefte aan 1800 extra woningen. Worden echter alle potentiële bouwlocaties volgebouwd (bestaande locaties én locaties uit het Masterplan Inbreidingen), dan kunnen er rond de 3000 woningen bij gebouwd worden. Hierdoor kan in plaats van alleen aan een kwantitatieve woningbehoefte ook extra aandacht aan een kwalitatieve opgave worden besteed. Er is immers voldoende ruimte om te bouwen.

De keuzevrijheid op de woningmarkt wordt gewaarborgd en een sluitend netwerk van wonen, zorg en welzijn gecreëerd. Duurzaamheid en samenwerking spelen een belangrijke rol bij de beleidsuitvoering.

3.4 LANDELIJK GEBIED

Het buitengebied in Castricum is dynamisch en transparant. De openheid van het landschap wordt veel geprezen. Agrariërs zijn belangrijke dragers van het buitengebied. Daarnaast zijn ook de natuurorganisaties belangrijke beheerders voor de instandhouding van het landschap. Het buitengebied vormt de schakel tussen het kust- en duingebied en het veenweiden- en droogmakerijgebied van het Nationaal Landschap Laag Holland waarvan de gemeente (grotendeels) deel uit maakt. Hierbij is het buitengebied, inclusief het Alkmaardermeer, het belangrijkste deel van het landelijk gebied, waaronder ook de duinen vallen.

Een van de opgaven in het landelijk gebied is de realisatie van de robuuste verbindingszone Van Kust tot Kust. Zij maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Er is een zoekgebied van circa 1.400 - 1.500 ha.

Om de beleidsdoelstellingen, de beleidskeuzen en het afwegingsinstrumentarium voor het buitengebied is een Kadernota Buitengebied opgesteld. Hierin staat dat Castricum tot doel heeft de diverse kwaliteiten op het gebied van landbouw, natuur, landschap (inclusief cultuurhistorie en archeologie) en recreatie te behouden en te versterken. Dit betekent niet dat het buitengebied 'op slot' moet worden gezet, maar dat het uitgangspunt ontwikkelen met kwaliteit wordt gehanteerd.

Ruimtelijke zonering van functies kan hiervoor noodzakelijk zijn, niet alles is op dezelfde plek verenigbaar. Een Beeldkwaliteitsplan is opgesteld ter onderbouwing van de Kadernota en de daarin gemaakte keuzes. De Kadernota zal te zijner tijd worden vertaald naar de toelichting bij het bestemmingsplan Buitengebied.

3.5 VERKEER

Gelijktijdig met de strategische visie Buiten Gewoon Castricum is een Integraal Verkeers- en Vervoersplan (IVVP) opgesteld. De uitvoering hiervan vindt nu deels plaats. In 2013 zal worden bezien door welk plan het vigerende IVVP kan worden opgevolgd.

Op regionaal niveau is er gezamenlijk een bereikbaarheidsvisie opgesteld door de gemeenten uit Noord-Kennemerland. Hierin staat o.a. voor Castricum dat de nadruk voor de gemeente ligt op betrouwbare reistijden met de auto en een goede aansluiting op het OV- en fiets-netwerk. Als knelpunt voor de gemeente wordt aangegeven dat vooral de groei van het autoverkeer een probleem is: congestie, sluipverkeer, geluid en luchtkwaliteit. Daarnaast speelt de problematiek van de (on)bereikbaarheid van de kust op zomerse dagen.

In verband met de verwachte effecten van het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer ('metrodienstregeling') op de bereikbaarheid van de stationsomgeving zijn haalbaarheidsstudies uitgevoerd naar de mogelijkheden van een tunnel onder de spoorlijn tussen de Beverwijkerstraatweg en Stationsweg. Als alternatief is een tunneltracé verkend tussen de Mient en Kramersweg, ter hoogte van de Geversweg. Ondanks dat een tunnel nog steeds als wenselijk wordt gezien is deze op dit moment financieel niet haalbaar. Bijdragen van andere partijen zijn noodzakelijk voor realisatie in de toekomst.

De eerste verbeteringen van de langzaamverkeersroutes zijn gerealiseerd. Het betreft de verbinding tussen de Uitgeesterweg en de provinciale weg N203 / Rijksweg (nabij het tankstation). Momenteel wordt er ook gewerkt aan de uitvoering van de langzaamverkeersverbinding tussen Akersloot en Castricum inclusief een tunnel onder de N203. De provincie heeft hiervoor al subsidie toegezegd. Daarnaast staat het herstel van de Maer- of Korendijk als recreatief historisch fietspad gepland voor begin 2010 en zijn er wandelroutes in het landelijk gebied uitgewerkt. Bij het station is extra fietsparkeercapaciteit gerealiseerd en een 'autodeelplaats' voor Greenwheels.

3.6 ECONOMIE

De werkgelegenheid in de gemeente Castricum met haar kernen Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude is verhoudingsgewijs minder dan in de rest van de provincie Noord-Holland. Er is een sterke uitgaande pendel richting Corus in IJmuiden en richting steden zoals Amsterdam, Haarlem en Utrecht. Daarom is volgens de Kwaliteitsimpuls Economie Castricum versterking van de vier economische pijlers nodig: (1) werkgelegenheid, (2) recreatie en toerisme, (3) voorzieningen en (4) bedrijfshuisvesting. De gemeente wil voor wat betreft de economie bekend staan met de kernwaarden ondernemend (vernieuwend en inspirerend), vitaal (krachtig en onderscheidend) en uitnodigend (bijzonder en gastvrij).

Werkgelegenheid kan worden vergroot door de lokale economie te stimuleren. Er zijn kansen binnen de recreatie & toerisme sector, de zorg en voor het aantrekken van kennisintensieve bedrijvigheid. Daarnaast kan agrarisch ondernemerschap worden vergroot en kunnen starters worden gefaciliteerd. De vestiging van een dagkliniek / zorg-hotel zou goed zijn voor de werkgelegenheid net als schaalvergroting en verbreding van de landbouwactiviteiten.

Binnen het project Zanderij wordt gewerkt aan het provinciaal archeologisch depot. De transformatie van het Duin en Bosch terrein heeft ook gevolgen voor de werkgelegenheid. Op dit moment is de GGZ Duin en Bosch reeds de grootste werkgever in de gemeente met ongeveer 800 arbeidsplaatsen. Door uitbreiding van de zorgactiviteiten tot 600 bedden krijgt de werkgelegenheid een belangrijke impuls: 33% meer bedden betekent een evenredige toename van het aantal arbeidsplaatsen. Daarnaast is werkgelegenheid te vinden op bedrijventerreinen. Momenteel bieden deze zo'n 1.170 arbeidsplaatsen.

Op het gebied van recreatie en toerisme worden attractieve punten versterkt. Het betreft de zee, het Alkmaardermeer, het landelijk gebied en de historische kernen van de dorpen.

De voorzieningen in de gemeente Castricum zijn goed op peil, maar staan onder druk vanwege o.a. een verandering van de bevolkingssamenstelling. Uit het onderzoek 'Waar staat je gemeente 2009' blijkt dat burgers hoge cijfers geven voor het voorzieningenniveau in de gemeente. Maar ook in de toekomst moeten er voldoende afnemers aanwezig zijn. Daarom zullen in de kern Castricum de twee bestaande winkelgebieden, waaronder het dorpscentrum, worden ingericht als verblijfsruimte voor funshopping met daghoreca, gespecialiseerde winkels en voldoende parkeergelegenheid. Op het Kooiplein is ruimte voor kleinschalige buurtfuncties. In Akersloot en Limmen is een concentratie van de voorzieningen nodig om het draagvlak te waarborgen. Daarnaast kan een combinatie met andere functies helpen. Bijvoorbeeld met recreatie in Akersloot en zorgvoorzieningen in Limmen. Bij bedrijfshuisvesting is gekozen voor drie zaken: terugbrengen van dynamiek in bedrijvigheid, combineren van wonen en werken en verstevigen van de branches waarin uitbreiding van de werkgelegenheid mogelijk is. Op de bedrijventerreinen is verdichting nauwelijks mogelijk. In juli 2009 is het onderzoek afgerond naar de bedrijventerreinen in Castricum. Het onderzoek richt zich met name op de benodigde behoefte aan bedrijventerrein en de inbreidingsmogelijkheden op de bedrijventerreinen. Het blijkt dat de bedrijventerreinen in Castricum al efficiënt worden benut. Het onderzoek constateert dat de bedrijvigheid vooral kleinschalig en lokaal van aard is. Het grootste deel van de werknemers en eigenaren woont gemiddeld binnen een straal van zo'n 10 km van het werk. Op de bedrijventerreinen is nauwelijks leegstand. Dit bevestigt het beeld dat de Castricumse ondernemers schetsen, namelijk dat de gemeente Castricum te weinig bedrijfsruimte biedt. Waarschijnlijk leidt dit ertoe dat bedrijven onvoldoende kunnen uitbreiden zodat minder werkgelegenheid wordt gecreëerd dan mogelijk zou zijn. De herstructureringsopgave op de Castricumse bedrijventerreinen is beperkt tot een lichte herstructureringsopgave, de zogenaamde facelift. In 2010 vindt aanvullend onderzoek naar bedrijventerreinen in de gemeente plaats.

De bedrijven die in Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude gevestigd zijn spelen een belangrijke rol in de leefbaarheid in de dorpen. Zij bieden stageplaatsen, sponsoren vaak de lokale verenigingen, maken gebruik van lokale voorzieningen (bijvoorbeeld restaurants, winkels en vergaderfaciliteiten) en leveren de vrijwilligers voor de brandweer. Beperkte uitbreiding (2 hectare) van bedrijventerreinen vindt momenteel plaats in Limmen. Tegelijkertijd verdwijnt lokale bedrijvigheid op andere plaatsen ten behoeve van woningbouw. Betere bedrijfshuisvesting wordt bereikt door herstructurering van huidige bedrijventerreinen (evt. verdere uitbreiding vindt alleen plaats bij de Castricummerwerf) en het stimuleren van gevarieerde bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Daarnaast zullen bedrijven worden geholpen vanuit de gemeente met bv. verplaatsingsvraagstukken en worden werken aan huis en kantoorlocaties binnen de woonomgeving gefaciliteerd.

3.7 WELZIJN

De veranderingen van vraag naar welzijnsvoorzieningen zoals deze al in de strategische visie worden vermeld, zijn uitgewerkt in een concept Accommodatienota. Er is een groeiende vraag naar met name woonvoorzieningen voor ouderen. Ook ervaren burgers het aantal welzijnsvoorzieningen zoals een buurthuis of jongerencentrum als onvoldoende. Tevens is er behoefte aan wijkservicepunten. In recent onderzoek geven burgers echter wel hoge cijfers voor het verenigingsleven, uitgaan, cultuur, sport en onderwijs.

Het aanbod van accommodaties voor sociaal-culturele activiteiten is toereikend volgens de Inventarisatie Accommodaties Castricum. Volgens deze inventarisatie is ook het aanbod van sportaccommodaties passend. De gemeente ziet het niet als haar taak om aan alle accommodatiebehoeften van organisaties te voldoen. Het rijke verenigingsleven in Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude zal ruimtes moeten delen in multifunctionele centra. Hier zullen de voorzieningen worden geclusterd.

De wens van een nieuwe podiumvoorziening in de kern Castricum zal worden gerealiseerd in Nieuw Geesterhage, het beoogde nieuwe

culturele en welzijnscentrum. Naast podiumvoorziening komen hier nog tal van andere activiteiten. Inmiddels heeft ook De Bakkerij een nieuw onderkomen gevonden.

Castricum is geen groeigemeente. Dit betekent dat daling van het aantal leerlingen te verwachten is en daarmee ook het aantal schoolgebouwen. 'Brede scholen' worden gestimuleerd. In 'brede scholen' worden verschillende voorzieningen geconcentreerd op een plek. Dit vergroot het draagvlak en maakt synergie mogelijk. De gemeente Castricum is goed voorzien van middelbaar onderwijs. Ze vervult een regionale rol met twee middelbare scholen en een VMBO binnen haar grenzen.

Meer senioren betekenen een toename van meer ouderenvoorzieningen maar zijn mogelijk ook een impuls voor kunst en cultuur. Welvarende senioren hebben over het algemeen meer vrije tijd en geld te besteden aan kunst en cultuur en kunnen zo het draagvlak voor deze sector vergroten. Een cultuurnota zal worden opgesteld.

Het huidige WMO vierjaren beleid loopt tot en met 2011 en zal geactualiseerd worden voor de periode 2012 – 2015. Onderdeel van dit beleid is het ontwikkelen van wijkvisies waarin de verbinding tussen wonen, zorg en welzijn wordt gelegd.

3.8 DUURZAAMHEID

Duurzaamheid raakt aan vele terreinen. Zo heeft het klimaatbeleid van de gemeente Castricum veel met duurzaamheid te maken maar kan ook ondernemen op een duurzame manier. Ten aanzien van ruimtelijke ontwikkeling wordt duurzaamheid in de gemeente Castricum geoperationaliseerd door de Standaardeisen Duurzaam Omgeven. Hieronder wordt verstaan een wijze van plannen, bestemmen, ontwerpen, bouwen, inrichten en beheren van de gebouwde omgeving die primair gericht is op het bevorderen van een aantrekkelijke en gezonde omgeving om in te wonen en werken. Dit is in evenwicht met de belangen van milieu en economie, zowel hier en nu als elders en later. Duurzaam Omgeven is in de Standaardeisen uitgewerkt voor vijf thema's: materialen, water, groen, leefomgeving en energie. Daarnaast zijn drie ambitieniveaus gedefinieerd: basis-, plus- en topniveau. Hiermee wordt ruimte geboden om in projecten maatwerk te leveren dat afhankelijk is van de technische, financiële en organisatorische mogelijkheden.

Daarnaast speelt het Gebiedsdocument Noord-Holland Noord 1^e fase. Dit document bevat de visie van de regio op haar ruimtelijke opgaven tot 2020. Een van de elementen betreft het streven naar energieneutraal. Castricum heeft met Noord-Holland Noord de ambitie om op termijn energieneutraal te worden.

3.9 WATER

Het ontwikkelen van het waterbeleid is in regionaal verband opgepakt. Samen met de buurgemeenten Heiloo en Bergen en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier wordt er gewerkt aan een regionaal waterplan. De Provincie Noord-Holland is hier ook bij betrokken. De wateropgave is als een gezamenlijke opgave onderkend.

Het Regionaal Waterplan Bergen, Castricum en Heiloo bespreekt alle facetten van het water in de gemeente en beoogt water als volwaardig element mee te nemen bij nieuwe ontwikkelingen. Water kan helpen de identiteit te versterken door aan te sluiten bij historische landschapselementen. Zo kan extra waterberging bijvoorbeeld worden gerealiseerd in het oude stroomgebied van het Oer IJ.

In het plan wordt aangesloten bij landelijk waterbeleid en ingezet op waterberging, waterkwaliteit, beleving en recreatie. De bestaande wateroverlastproblemen worden opgelost en het watersysteem gaat meer bijdragen aan de kwaliteit van de woon en werkomgeving. Er ontstaat een schoner, aantrekkelijker en herkenbaarder watersysteem. Het watersysteem zorgt voor ontwikkeling van de natuur en schept veel mogelijkheden voor recreatief medegebruik. Het water in de kernen wordt zichtbaar.

In Castricum richten de maatregelen uit het waterplan zich op vier hoofdzaken: (1) aanleg van een baggerdepot, (2) combinatie van waterberging, natuur en recreatiemogelijkheden, (3) benutten van schoon duinwater voor natuur en bebouwd gebied en (4) verbeteren van beheer en onderhoud van het watersysteem.

Verdroging is ook een thema dat aandacht verdient. Voldoende water op de juiste plaats en in de juiste hoeveelheid is essentieel.

4 KERNDOELEN

Naar aanleiding van de beleidsontwikkelingen zijn de kerndoelen geactualiseerd. De 10 kerndoelen vormen de basis van de structuurvisie.

Kerndoel 1: Versterken van de identiteit

Het veilig stellen en versterken van de centrale kwaliteit van de gemeente Castricum. Dat wil zeggen een groene en leefbare gemeente met een reeks van wisselende landschappen en dorpen van kust tot meer met bijzondere ecologische, cultuurhistorische, geomorfologische en recreatieve waarden en potenties. Dit alles in combinatie met een veilige en behaaglijke woonomgeving, optimale voorzieningen voor alle leeftijdsgroepen, fraaie verblijfsgebieden in de dorpen en de natuur en een inspirerende omgeving voor inwoners, ondernemers en werknemers. De identiteit van de kernen Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude wordt hierbij gerespecteerd. De gemeente stelt zich op als een dienstverlenende organisatie die burgerparticipatie bevordert.

Kerndoel 2a: Realistische bevolkingsontwikkeling

Een realistische bevolkingsontwikkeling in de gemeente Castricum betreft een ontwikkeling waarin vergrijzing een plaats heeft en extra aandacht is voor jongeren en starters op de woningmarkt. Leefbaarheid en de bescherming van mens, dier en milieu zijn in de gehele gemeente gewaarborgd. Er wordt gekozen voor het stabiel blijven van de bevolking. Daarom zullen nieuwe woningen aan de woningvoorraad worden toegevoegd. In Limmen kan een groot aantal woningen worden gebouwd op de locatie Zandzoom. In Castricum / Bakkum en Akersloot kan woningbouw worden gerealiseerd binnen de bestaande kernen. Gestapelde woningbouw wordt niet uitgesloten. Voor de gehele gemeente geldt dat op sommige plekken voor een betere afronding van de randen kan worden gezorgd. Bouwen aan de randen van de

kernen is mogelijk. Doel van het bouwen van woningen is zorgen voor voldoende huisvesting voor bepaalde doelgroepen om daarmee ook de huidige voorzieningen voor inwoners in stand te houden. Voorwaarde bij het bouwen is dat het buitengebied open en groen blijft. Naast een nieuwbouwprogramma is uitgangspunt van het woonbeleid een integrale en gecoördineerde aanpak van de bestaande voorraad en de bestaande wijken, het creëren van een sluitend netwerk van wonen, zorg en welzijn en keuzevrijheid op de woningmarkt.

Kerndoel 2b: Ruimte voor de doelgroepen van de volkshuisvesting

Bij uitbreiding van de woningvoorraad geeft de gemeente Castricum invulling aan het doelgroepenbeleid. Er worden daarbij vier strategieën gelijktijdig bewandeld: inzetten op doorstroming, ouderenhuisvesting, jongerenhuisvesting en starters op de woningmarkt. Kernwaarden zijn: leefbaarheid, duurzaamheid en samenwerking. Met name voor huishoudens met lagere inkomens wordt gezorgd voor een betaalbaar woningaanbod. In het totaal van de woningbouwplannen wordt gestreefd naar circa 40% sociale woningbouw.

Kerndoel 3a: Open houden van het landelijk gebied

De gemeente Castricum heeft een veelvoud aan landschappen binnen haar grenzen. Deze landschappen zijn om allerlei redenen zeer waardevol en dienen behouden te blijven. Kernwaarden als rust, stilte, duisternis, openheid en landschapsbeleving blijven behouden. Nieuwe functies kunnen de kwaliteit en de toekomst van het landelijk gebied versterken. Deze nieuwe functies dienen te worden getoetst aan het Beeldkwaliteitsplan uit de Kadernota Buitengebied. Ze moeten de identiteit van het landelijk gebied versterken. Van bebouwing in het buitengebied kan slechts in zeer beperkte mate sprake zijn. Er is voldoende capaciteit op de bestaande uitleglocaties en inbreidingslocaties in de kernen.

De mogelijkheden voor beleving van het landelijk gebied verdienen versterking. Recreatieve ontwikkelingen en voorzieningen kunnen

slechts dan plaatsvinden als geen zodanige aantasting van waarden plaatsvindt, waardoor essentiële zaken dreigen te verdwijnen.

Kerdoel 3b: Duurzaam beheer buitengebied

Een gezonde landbouw is goed voor een duurzaam beheer van het buitengebied (de polders). Er wordt ingezet op verweving van functies (bijv. natuur en landbouw) waar mogelijk, en scheiding waar nodig. Verdieping en specialisatie kan voor de ene agrariër een optie zijn, en voor de ander verbrede landbouw met een duidelijke rol daarbinnen voor het natuurbeheer en recreatie. De economische ontwikkeling van agrarische functies is niet overal verenigbaar met de gewenste natuur- en landschapskwaliteiten. Ook spelen hydrologische, cultuurhistorische, archeologische, natuurhistorische en recreatieve aspecten een rol bij duurzaam beheer.

De agrariërs moet ruimte worden geboden voor nevenactiviteiten om de economie van het buitengebied te versterken. Agrarisch natuurbeheer en natuurvriendelijke recreatie kunnen daarbij een belangrijke rol spelen. Ook stimulering van biologische landbouw verdient aandacht. Voor instandhouding van het landschap en de realisering van de Ecologische Hoofd Structuur zijn, naast de agrariërs, de natuurorganisaties belangrijke beheerders.

Kerdoel 4a: Ontwikkeling van routes voor langzaam verkeer

De ontwikkeling van fiets-, wandel- en waterroutes voor het faciliteren van het recreatieve gebruik van het landelijk gebied is een belangrijke ambitie. Daarnaast is het ook van belang om goede verbindingen tot stand te brengen voor veilige langzaam verkeer routes tussen de kernen. Nieuwe verbindingen worden zorgvuldig ingepast met respect voor en in aansluiting op de veranderingen rond de functies van het landelijk gebied (natuur, landbouw).

Kerdoel 4b: Verkeersoverlast verminderen

Om de verkeersoverlast op het bestaande wegennet te verminderen,

en om de nieuwe locaties goed te kunnen ontsluiten, zet de gemeente Castricum in op de aanleg van een nieuwe aansluiting op de A9 ten noorden van Limmen.

Daarnaast moet langzaam verkeer aantrekkelijker worden en parkeren zo veel mogelijk op eigen terrein plaatsvinden bij nieuwbouwprojecten. Ook is de aanleg van ongelijkvloerse kruisingen met het spoor noodzakelijk, onder andere nabij het station in Castricum. De gemeente blijft streven naar goed openbaar vervoer.

Kerdoel 5: Werkgelegenheid

De gemeente Castricum is vooral een woongemeente. De gemeente hecht grote waarde aan de bestaande werkgelegenheid bij de onderwijs- en zorginstellingen en op bedrijventerreinen. Groeipotentie bieden de sectoren recreatie & toerisme, zorg en zakelijke dienstverlening.

De woon- werkbalans wordt meer in evenwicht gebracht door inpassing van werken aan huis en kantoorlocaties in de bestaande woon-omgeving. Aandacht voor de bestaande bedrijventerreinen is gewenst. Het ruimtegebruik op de bestaande terreinen is intensief, de groeimogelijkheden voor bedrijven binnen Castricum zijn nauwelijks aanwezig en voor drie bedrijventerreinen geldt een lichte herstructureringsopgave. Gevarieerde bedrijventerreinen en kantoorlocaties worden gestimuleerd.

Kerdoel 6: Instandhouden winkelvoorzieningen

Het winkelcentrum Geesterduin voorziet in een belangrijke behoefte als boodschappencentrum van geheel Castricum. Door verbreding van dit centrum met maatschappelijke voorzieningen wordt de centrumpositie nog versterkt. Om de aantrekkelijkheid van het dorpscentrum als winkelgebied en uitgaansgebied te behouden zal een meer compact centrumgebied gestimuleerd worden. Voor de kernen Limmen en Akersloot is concentratie van de voorzieningen nodig voor het instandhouden ervan evenals het combineren met andere functies.

Kerdoel 7: Herformuleren welzijnsvoorzieningen in de kernen

De voorzieningen in de kernen op het gebied van cultuur, sport en onderwijs dragen in belangrijke mate bij aan hoe burgers hun leefomgeving ervaren. Gezien de veranderende bevolkingssamenstelling is het nodig de welzijnsvoorzieningen te herformuleren en te kijken naar de concrete behoeften en mogelijkheden per kern. Hierbij moeten wonen, welzijn en zorg op dorps- en wijkniveau in samenhang worden bekeken. Cultuur krijgt extra aandacht omdat het een kwaliteitsimpuls voor de lokale economie kan betekenen als het wordt verbonden aan recreatie en toerisme.

Kerdoel 8: Realiseren van een duurzame omgeving

Het realiseren van een duurzame omgeving wordt gedaan door een wijze van plannen, bestemmen, ontwerpen, bouwen, inrichten en beheren van de gebouwde omgeving te hanteren die primair gericht is op het bevorderen van een aantrekkelijke en gezonde omgeving om in te wonen en werken. Deze moet in evenwicht zijn met de belangen van milieu en economie, zowel hier en nu als elders en later. Hiervoor zijn drie ambitieniveaus bepaald: basis-, plus- en topniveau. Uitwerking vindt plaats op basis van vijf thema's: materialen, water, groen, leefomgeving en energie. Castricum heeft met Noord-Holland Noord de ambitie om op termijn energieneutraal te worden.

De gemeente Castricum realiseert in projecten minimaal het basisniveau en zo mogelijk het plusniveau. In projecten waarbij de gemeente zelf opdrachtgeefster is, zet ze standaard in op het bereiken van het plusniveau en zo mogelijk het topniveau. Er zal tenminste een topproject gerealiseerd worden.

Kerdoel 9: Water als kwaliteit benutten

Bij het werken aan de waterkwantiteit en waterkwaliteit zal aansluiting worden gezocht bij de identiteit van het gebied. Daarom wordt ingezet op het zichtbaar maken van water in het landschap. Ook wordt het water breder bruikbaar gemaakt. Recreatie en natuur krijgen een volwaardige plaats in het waterbeheer. Om de ecologische waarde en de belevingswaarde van het water te vergroten wordt het water levensrijker.

Het watervraagstuk is een gezamenlijke opgave en kent een regionale component. Samenwerking met meerdere partijen is daarom nodig.

Kerdoel 10: Duurzame en flexibele ontwikkelingsstrategie

Het nastreven van een duurzaam ruimtelijk ontwikkelingsbeeld, dat geen blauwdruk is, maar inzet op een flexibele, stapsgewijze ontwikkeling met mogelijkheden voor bijsturing.

De structuurvisie Buiten Gewoon Castricum bevat een meerjarenuitvoerings- programma dat jaarlijkse wordt bijgesteld. De visie wordt éénmaal in de vier jaar geactualiseerd waarbij de kerndoelen indien nodig worden aangepast.

Voor het buitengebied is er de Overleggroep Buitengebied Castricum, waar partijen ideeën, plannen en activiteiten met betrekking tot het buitengebied kunnen uitwisselen.

5 BUITENGEWOON, BUITEN EN GEWOON

5.1 INLEIDING

De titel van de structuurvisie luidt: *Buiten Gewoon Castricum*. Deze titel somt het raak op. Castricum is een gemeente met een *buitengewoon* karakter: groen en leefbaar met een reeks van wisselende landschappen en dorpen van kust tot meer. De landschappen *buiten* de kernen zijn bijzonder voor de gemeente; een gemeente waar het *gewoon* goed wonen, werken en recreëren is.

De vijf kernen Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude die als eenheid in verscheidenheid bij elkaar horen, maken Castricum ook tot een gemeente met een buitengewoon karakter. De dorpen zijn eigen gemeenschappen, die zich samen met elkaar bewust zijn van hun bevoorrechte positie in een aantrekkelijk en open landschap. De verbindende factor zijn de polders van de Binnendelta. Daarom worden deze bijzonder gekoesterd. Agrariërs krijgen de ruimte voor nevenactiviteiten om hun bedrijven economisch rendabel te exploiteren en hebben ook een rol in het behoud van het landschap.

De bevolking vergrijst maar door hier op in te spelen met bijvoorbeeld zorgvoorzieningen en andere maatregelen blijft de gemeente vernieuwen. Castricum werkt eraan bekend te worden als leeftijdsvriendelijke gemeente. De openbare ruimte wordt barrièrevrij ingericht waardoor iedereen ervan gebruik kan (blijven) maken. Nieuwbouwlocaties in de kernen bieden kansen voor experimenten: verschillende leeftijdsgroepen kunnen in een gebouw een plek krijgen (generatie wonen) en kleinschalige buitengewone projecten sluiten aan bij de wensen van een specifieke leefstijl. Inbreiden in de kernen houdt het landelijk gebied open. Daarmee zorgt het voor behoud van het dorpse karakter

van de gemeente en maakt toch ontwikkeling mogelijk. Nieuwe ontwikkelingen zijn gericht op het realiseren van een duurzame omgeving. Dit maakt de gemeente Castricum met haar kernen Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude buitengewoon. Het buitengebied blijft open, verdichting vindt plaats in de bebouwde kom. Dit sluit aan bij actueel provinciaal en Rijksbeleid zoals geformuleerd in bijvoorbeeld de Rijksstructuurvisie Randstad 2040.

Castricum is vooral een woongemeente. Natuurlijk wordt er ook gewerkt. Werkgelegenheid is met name te vinden bij de onderwijs- en zorginstellingen en op de bedrijventerreinen. De agrarische economische activiteit *buiten* tussen de kernen is zeer vitaal. Groeipotentie bieden de sectoren recreatie & toerisme, zorg en zakelijke dienstverlening in de dorpen. Werken aan huis en kantoorlocaties binnen de woonomgeving worden gefaciliteerd net als op bedrijventerreinen. Ook worden voorzieningen geconcentreerd. Ruimtelijk clusters van voorzieningen vergroten de economische levensvatbaarheid en zorgen voor dynamiek in de kernen. Voorzieningen zijn goed toegankelijk en aantrekkelijk voor zowel ouderen als jongeren en bereikbaar met langzaam vervoer.

Een sterke eigen identiteit van Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude maakt het *buitengewone* karakter van de gemeente zichtbaar. Cultuur, natuur en landschap dragen hieraan bij. Door zichtbaar te zijn voor bewoners en bezoekers. Zo wordt cultuur gevierd tijdens evenementen en is water bijvoorbeeld waarneembaar in het landschap. Daarnaast kan het buitengewone karakter ook tot uitdrukking komen in de openbare ruimte. Hier wordt namelijk het *buiten* naar binnen in het dorp gebracht. Hoogwaardige en goede openbare ruimte versterkt en bevestigt dit.

5.2 BURGERPARTICIPATIE

Zoals in kerndoel 1 staat aangegeven stelt de gemeente zich op als een dienstverlenende organisatie die burgerparticipatie bevordert. Beleid en projecten worden in samenspraak met burgers ontwikkeld. Dat is het geval bij deze structuurvisie en de strategische visie uit 2005. In het voortraject van met name de strategische visie (Verkenningennota en Doelstellingen) en bij de Actualisatie waren burgers betrokken.

Dit geldt ook voor de afzonderlijke beleidsterreinen. De gemeente Castricum heeft een Handreiking Interactieve Beleidsvorming waarmee een actieve inschakeling van burgers en instellingen bij de voorbereiding en uitvoering van beleid wordt gewaarborgd. Per project zal deze actief worden toegepast. In aanvulling op de formele inspraakmogelijkheid wordt zo bepaald welke stappen van de participatieladder doorlopen zullen worden.

In hoofdstuk 7 wordt nader ingegaan op participatie bij de uitvoering.

5.3 WENSBEELDEN

Dit hoofdstuk verbindt de 10 kerndoelen met elkaar in vier wensbeelden (zie figuur 4). Deze verbinding verdient extra aandacht op weg naar 2030 naast het reeds ingezette beleid en bijbehorende doelen zoals dat eerder is beschreven.

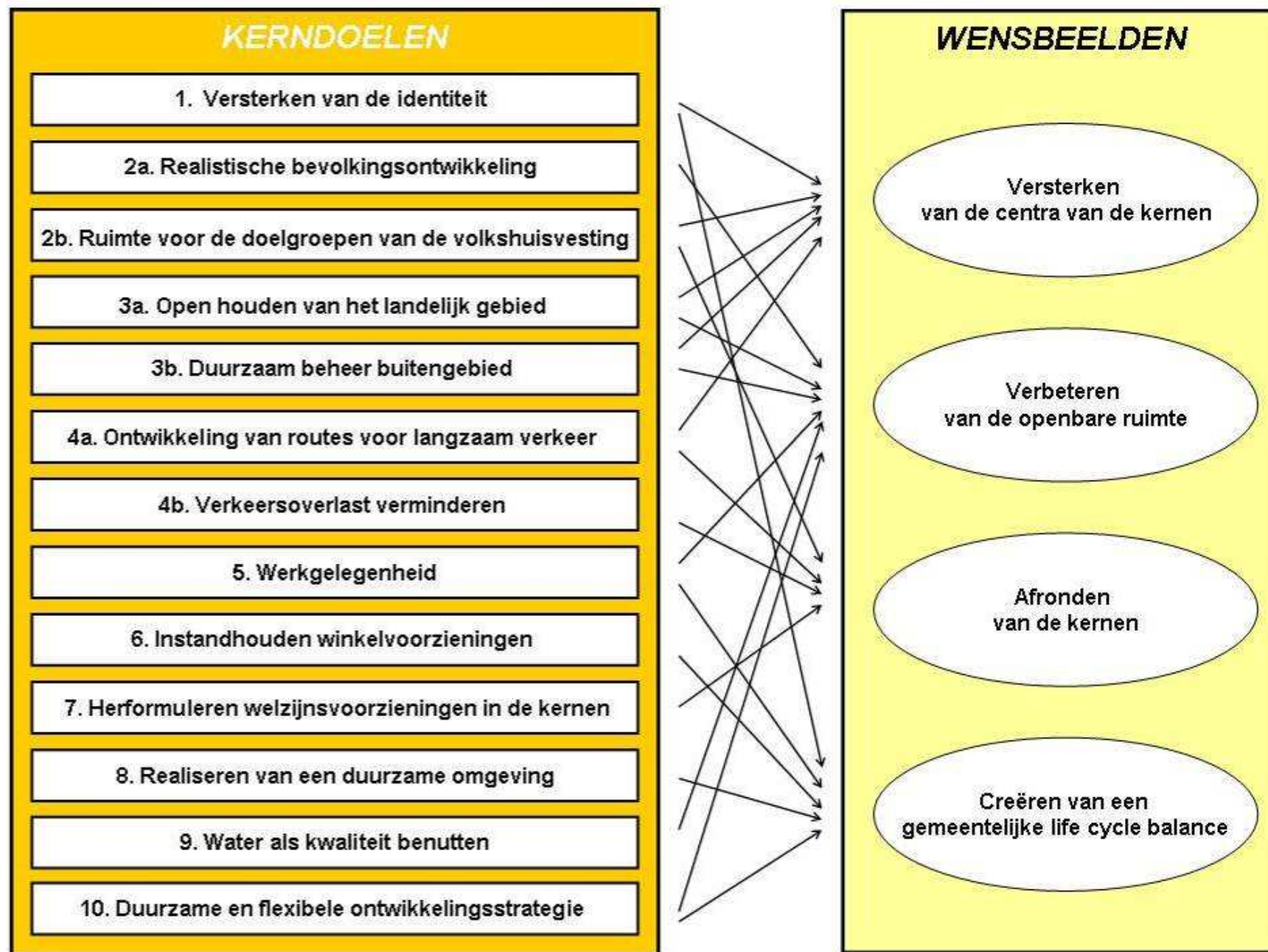
Ieder kerndoel heeft een relatie met een of meerdere wensbeelden.

Een wensbeeld is een *vergezicht* voor de gemeente Castricum in 2030.

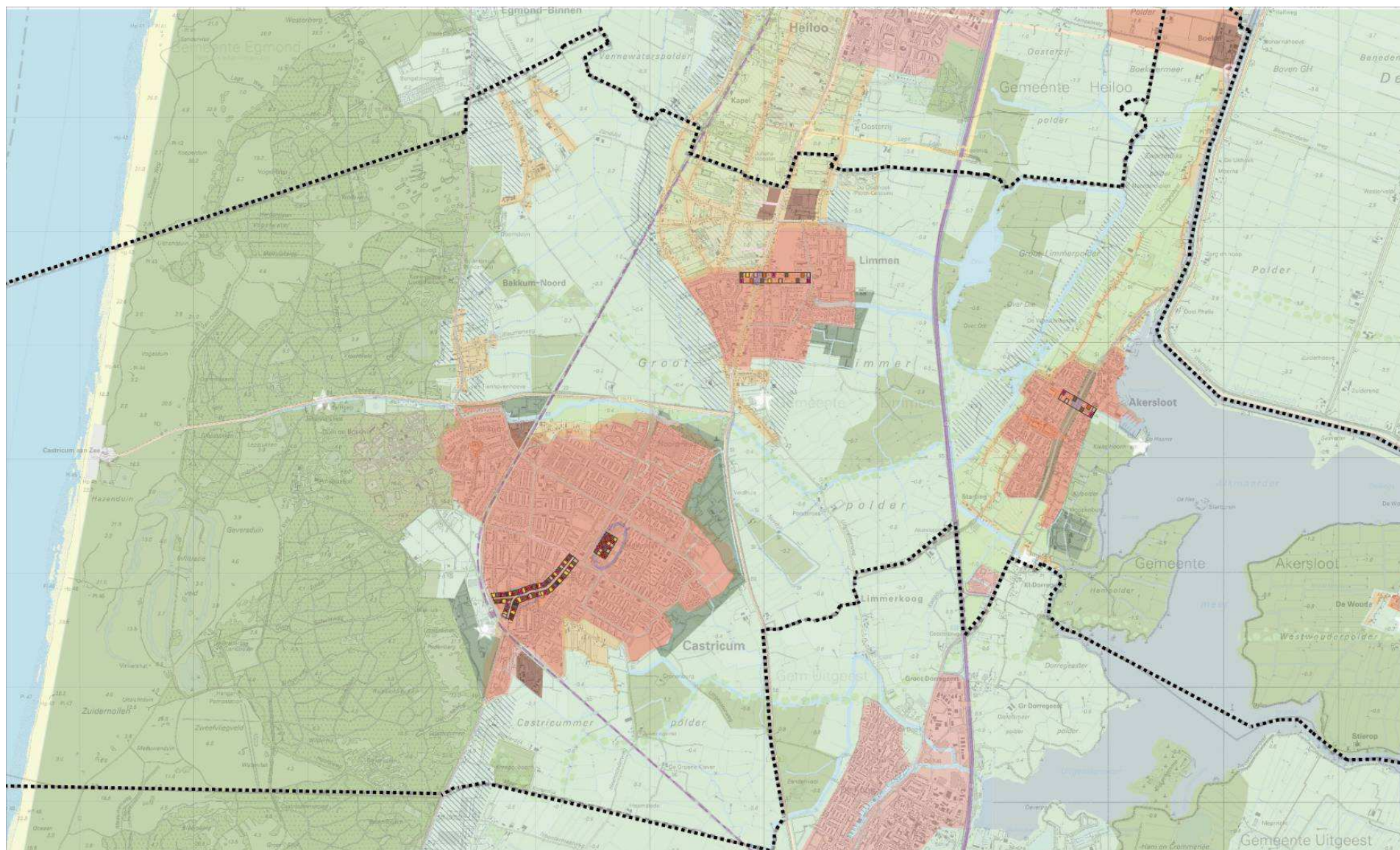
Acties

De wensbeelden geven een richting aan op weg naar 2030 en worden voorzien van acties die ondernomen kunnen worden om het wensbeeld naderbij te brengen. Omdat het wensbeelden in de toekomst

betreft worden soms concrete acties genoemd en zijn het in andere gevallen aandachtspunten die later acties kunnen worden. Dit past het karakter van een structuurvisie.

Figuur 4 Van kerndoel naar wensbeeld

Figuur 5 Versterken van de centra van de kernen

5.3.1 *Versterken van de centra van de kernen*

Wensbeeld

De vijf kernen die als eenheid in verscheidenheid bij elkaar horen, maken Castricum tot een gemeente met een buitengewoon karakter. In 2030 zijn de dorpen nog steeds eigen gemeenschappen, die zich samen met elkaar bewust zijn van hun bevoorrechte positie in een aantrekkelijk en open landschap.

Binnen de dorpskernen vormt het centrum de ontmoetingsplek. Hier treffen de bewoners van Castricum elkaar en zijn de voorzieningen te vinden. In 2030 is de economie versterkt en zijn de voorzieningen nog steeds op peil, al is het aanbod wel aangepast op het groter aandeel ouderen dat in de vitale kernen woont. De focus in de kernen ligt voornamelijk op een compact centrum dat ruimte biedt om veranderingen mogelijk te maken. Door te zorgen voor gebouwen die verschillende functies in de tijd kunnen huisvesten ontstaat flexibiliteit.

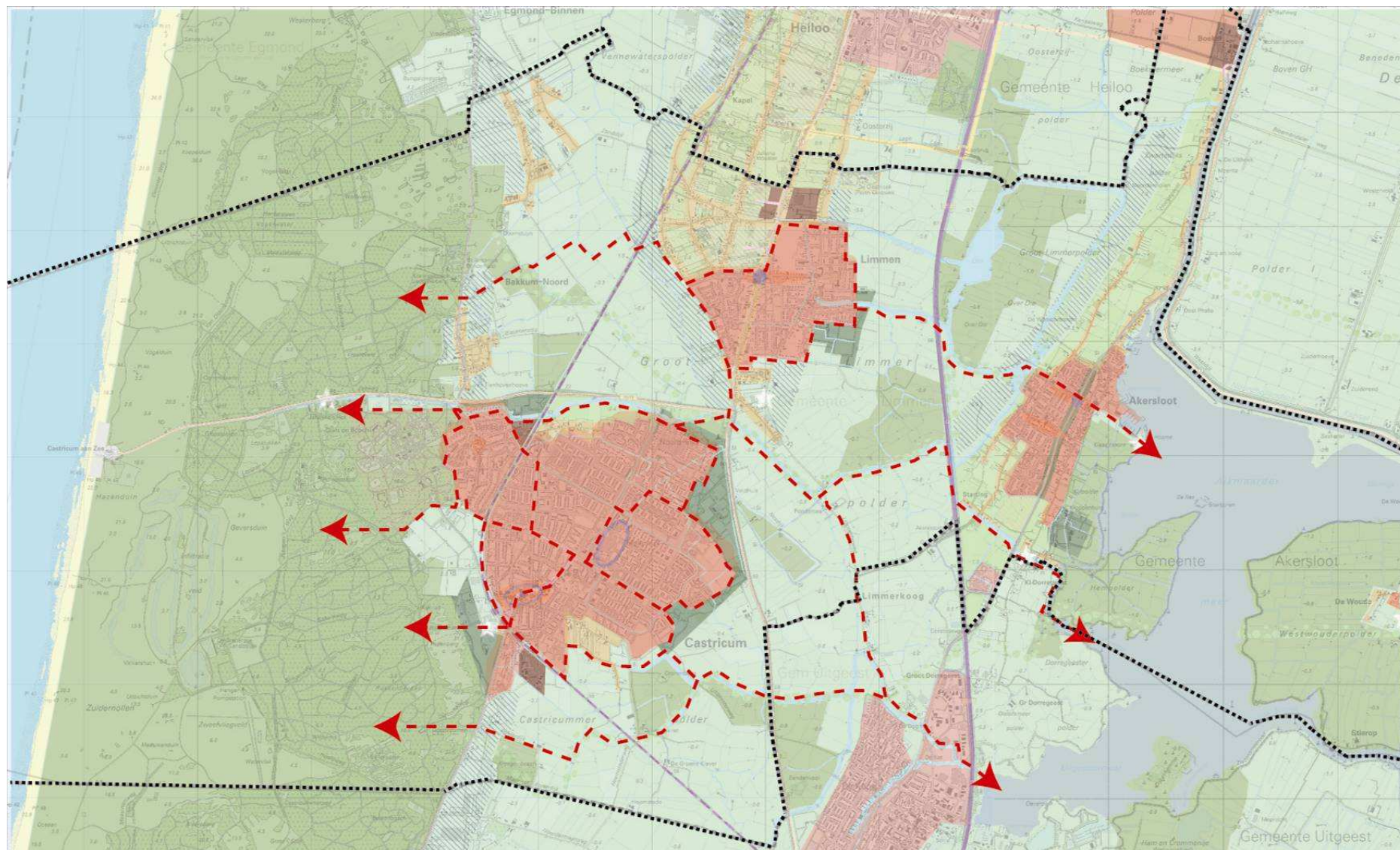
De kernen kennen een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte. Deze is barrièrevrij en daardoor voor iedereen goed toegankelijk. De Dorpstraat in de kern Castricum is bij uitstek een prettig verblijfsgebied waar je op een terrasje kan genieten. De verbinding met het station is intuïtief vormgegeven. Komend met de trein word je van nature het centrum in getrokken.

In Limmen en Akersloot zijn de voorzieningen in de kernen dicht bij elkaar gesitueerd zodat ze elkaar versterken. Ook bewoners uit het nieuwbouw gebied Zandzoom maken gebruik van de voorzieningen in de compacte kernen.

In 2030 is Castricum een groene en open gemeente, ook in de kernen. Dat is merkbaar doordat het open karakter van het buitengebied naar binnen wordt gebracht. Bewoners en bezoekers beleven het groene en open karakter van de gemeente tevens in de kernen. De openbare ruimte speelt hierbij een cruciale rol omdat deze de verbinding vormt tussen het privé domein (de woning), de kern en de rest van de gemeente, onder andere het buitengebied.

Acties

- Combineren van de drie lagen: economie (winkel aanbod), sociaal (voorzieningen) en fysiek (openbare ruimte).
- Het clusteren van voorzieningen. Bij nieuwbouw projecten zorgen voor een casco ontwerp met een flexibele invulling. Er moet gedacht worden in periodes: nu is er in de Zandzoom bijvoorbeeld behoefte aan veel ruimte voor kinderopvang, op termijn neemt dit af maar kan het gebouw gebruikt worden voor ouderenvoorzieningen. In de accommodatienota moet deze notie een plaats krijgen.
- Vanuit het Masterplan Inbreidingen zoeken naar kleinschalige ontwikkelingslocaties voor werkgelegenheid zoals kantoren of dienstverlening. Het zijn locaties om op nieuwe economische trends te reageren.
- Het centrum moet voor alle leeftijdsgroepen toegankelijk zijn. Hiervoor is een goede openbare ruimte nodig.

Figuur 6 Verbeteren van de openbare ruimte: koppelen van binnen en buiten

5.3.2 *Verbeteren van de openbare ruimte*

Wensbeeld

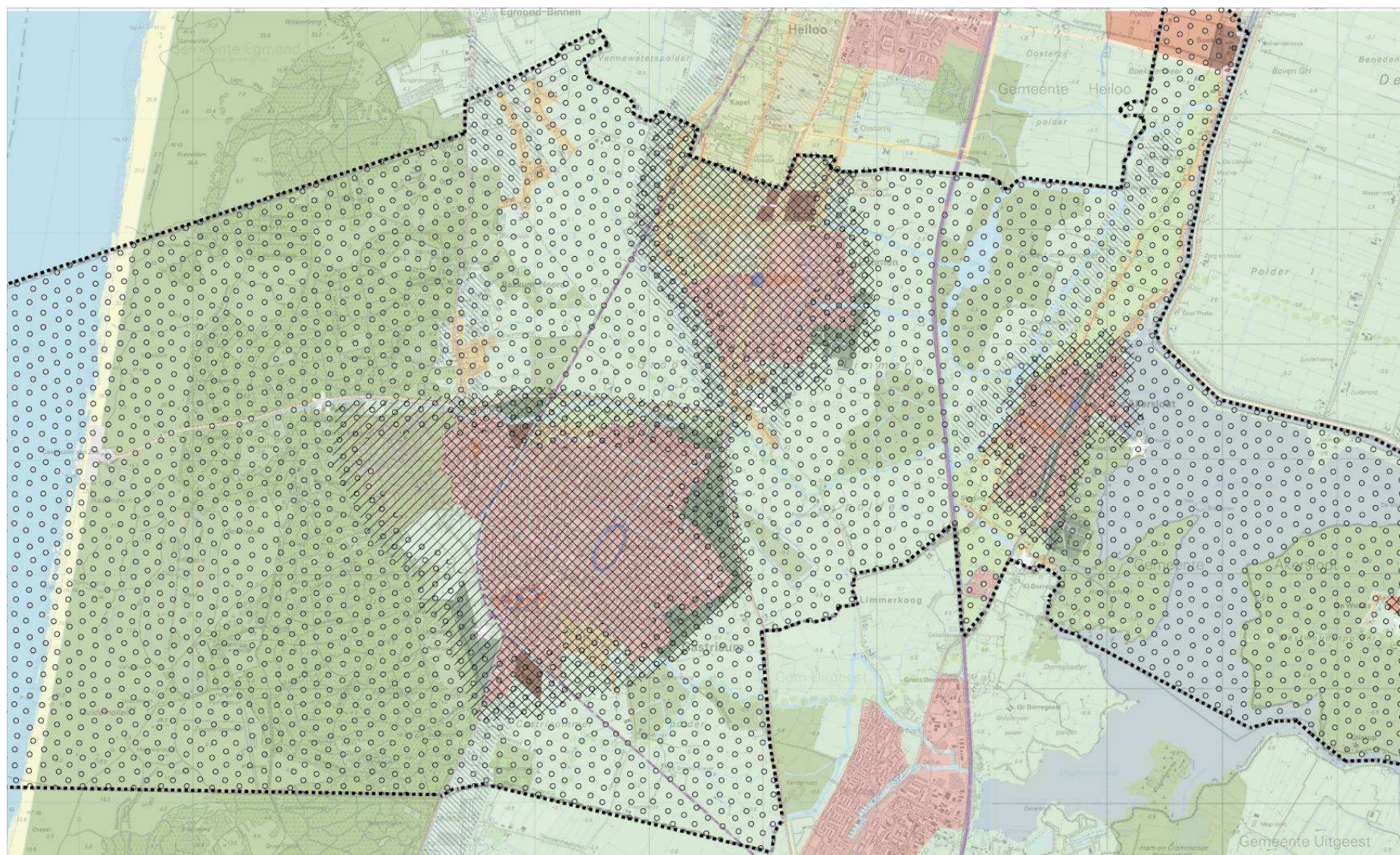
Castricum staat bekend als groene en open gemeente. De waardevolle duinen en de polders van de Binnendelta worden gekoesterd en waar nodig beschermd. Deze landelijke openbare ruimte wordt net als de openbare ruimte in de kernen toegankelijk voor alle bevolkingsgroepen. In het landelijk gebied nemen agrariërs een belangrijke plaats in. Dit vergroot de aantrekkelijkheid van de landelijke openbare ruimte en geeft de bezoeker een authentiek gevoel.

Er is een veelvoud aan voorzieningen in de openbare ruimte te vinden. Of het gaat om recreëren in het buitengebied of winkelen in de kern, het kan allemaal in de buitengewone gemeente Castricum. Uiteraard met respect voor ecologie en andere belangen, zeker bij recreatie in het buitengebied. Tussen de kernen is de richting qua recreatie en toerisme vooral oost-west, tussen Alkmaardermeer en de zee. Dit komt overeen met de ecologische verbindingzone Van Kust tot Kust die een grote natuurwaarde heeft. Hierbij worden de polders doorkruist waar de landbouw plaatsvindt. De snijpunten waar beide activiteiten elkaar treffen worden zorgvuldig vormgegeven waarbij recht wordt gedaan de belangen van de landbouw, recreatie en natuur. De openbare ruimte smeedt de gemeente tot een geheel. Ze zorgt voor verbindingen van de vijf verschillende dorpen en zorgt ervoor dat bewoners en bezoekers prettig kunnen verblijven in de kernen. Het is de economische drager van de centrumgebieden.

In 2030 is het open karakter van het buitengebied naar binnen gebracht in de kern. De randen van de kernen vervullen hierbij een scharnierfunctie. De overgangen worden zichtbaar en krijgen vorm bij de inrichting van de openbare ruimte.

Acties

- Afstemmen van de verschillende beleidsontwikkelingen ten aanzien van openbare ruimte. Hierbij moet bijvoorbeeld aansluiting worden gezocht bij het Beleidsplan Groen en de Kadernota Buitengebied.
- Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt in openbare ruimte in de kern en in het buiten gebied. Daarnaast is er een verschil in functie (langzaam verkeer, lopen, fietsen, verblijven) en in omgeving (natuur, stadscentrum, transferzone, recreatie, spelen etc.).
- Binnen de kernen zijn er verschillende centrale functies zoals het centrum en het treinstation (in Castricum), kleinschalige centra's met winkelveorzieningen (in Akersloot en Limmen) en verschillende welzijnsvoorzieningen: sportfaciliteiten, speelterreinen.
- In het buitengebied ligt de focus op natuur en recreatie, hierbij is de verbinding van het Alkmaardermeer in het oosten met de duinen in het westen van belang. De opgave Van Kust tot Kust moet samen met de provincie gerealiseerd worden.
- Zorgvuldig vormgeven van de punten waar landbouw, recreatie en natuur bij elkaar komen.
- Attractiepunten in het buitengebied kunnen geen grootschalige recreatiemogelijkheden zijn. De focus ligt op locaties die kansen bieden aan natuurervaringen (kijken en observeren). De projecten die in het kader van Samenwerking in het Groen reeds worden uitgevoerd sluiten hierbij aan.
- Voor een duurzame inrichting van de openbare ruimte is een barrièrevrije inrichting nodig. Makkelijke toegang voor kinderwagens en rollator is een vereiste. Dit wordt het leidend principe bij toekomstige inrichting van de openbare ruimte.

Figuur 7 Afronden van de kernen: randzones vormen overgangsgebied

5.3.3 *Afronden van de kernen*

Wensbeeld

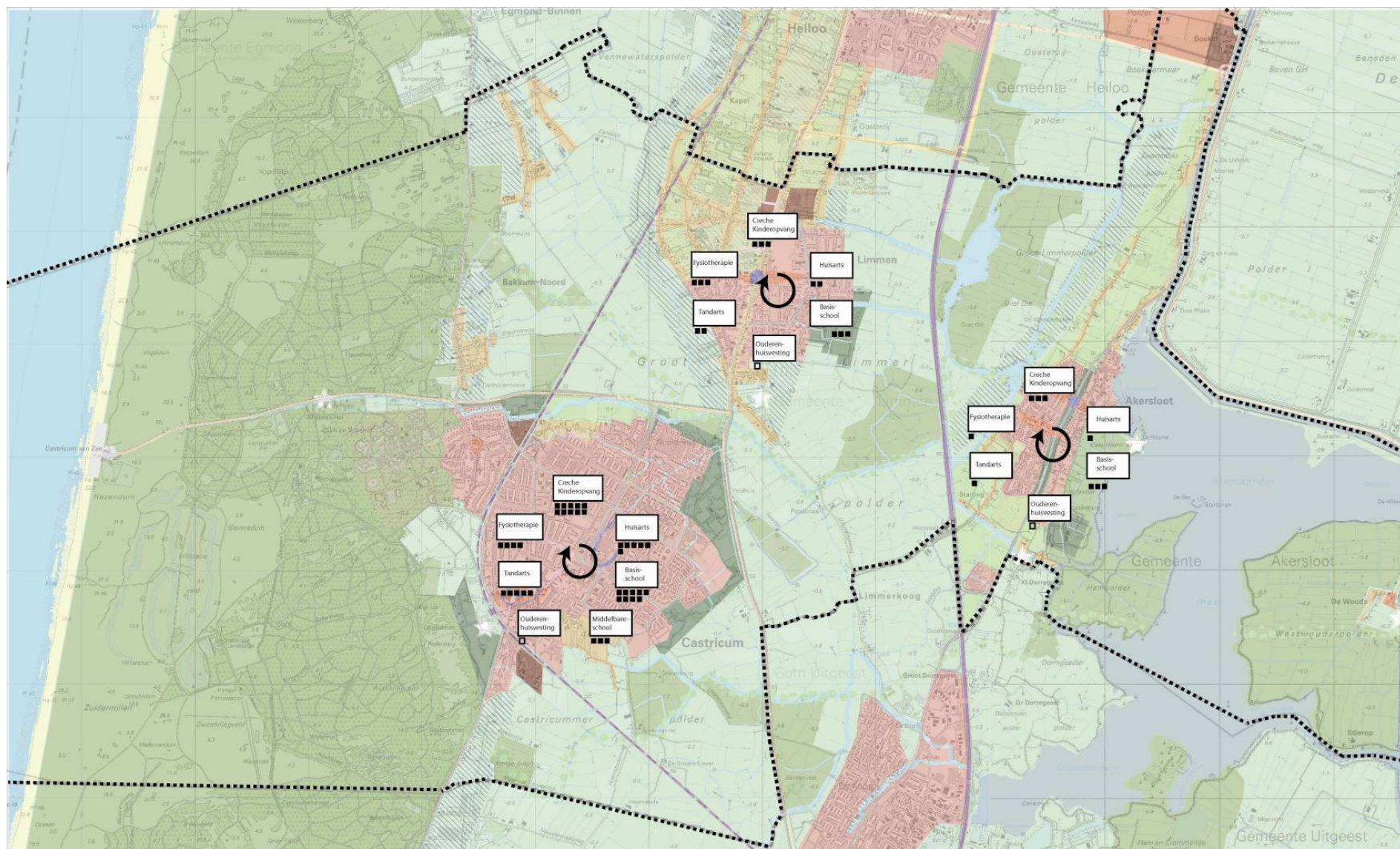
De rand van de kern vormt de ruimtelijke overgang van het buitengebied naar het bebouwde gebied. In 2030 zijn de gaten opgevuld met hoog kwalitatieve bebouwing. Hiermee is een mooi Akersloot, Bakkum, Castricum en Limmen ontstaan. Verrommeling wordt vermeden en eenheid gecreëerd.

De zone rondom de kern is duidelijk zichtbaar en het rondje Castricum/Bakkum, Limmen of Akersloot is geliefd bij hardlopers. De duidelijke lokale rode contour zorgt voor een heldere identiteit van de kern. Binnen en buiten zijn belangrijke begrippen. De tegenstelling stad en land is nog steeds levend. Hiervoor is de overgangslijn van bebouwing naar buitengebied scherp geformuleerd. Vroeger was ze afhankelijk van de ruimtelijke situatie en van de bestaande en gewenste bebouwing en functie. De stedelijke dichtheid en de vorm van erfafscheiding speelde ook een rol. Door bewust te werken aan de randen van de kernen kan op verschillende wijzen de ruimtelijke eenheid beleefbaar gemaakt worden en bijdragen aan de identiteit van de gemeente. Met het opstellen van Masterplan Inbreidingen heeft de gemeente Castricum duidelijk gekozen voor verdichten van de kernen. Groot-schalige nieuwe uitbreidingen in het buitengebied zijn niet aan de orde. De randzones bieden daarom een uitdaging, hier wordt de spanning tussen binnen en buiten het meest direct voelbaar en inzichtelijk.

Ook in het verleden was de randzone een gebied met grote aandacht in de gemeente Castricum. Dit is bijvoorbeeld te zien in het plan Brakersweg. De fraaie en exclusieve ligging van woningbouw in het overgangsgedebied tussen binnen en buiten blijft ook voor de toekomst behouden.

Acties

- De verschillende typen randzones in de gemeente Castricum moeten onderscheiden worden om op maat voor ieder type de beste afrondingsmogelijkheid in beeld te brengen.
- De randen van de kernen vormen het snijvlak tussen buiten en binnen en zijn daarmee plekken van essentieel belang voor de identiteit van de dorpen.
- Het versterken van binnen en buiten door het ontwikkelen van verschillende overgangssituaties, die zich qua de dichtheid, de inzet van groen of functie van elkaar onderscheiden. Er kan worden aangesloten bij bestaande landschappelijke kwaliteiten in de randzone.
- De Kadernota Buitengebied bespreekt de afronding van de kernen. In het bijbehorende Beeldkwaliteitsplan Buitengebied worden aanzetten gedaan voor het verbinden van de kernen met het buitengebied.
- Op structuurvisiekaart wordt de afronding van de bestaande kern in de kleur rood aangeduid, welke kleur vager wordt naarmate de afstand tot de kern groter wordt. Nadere uitwerking moet plaatsvinden zonder direct uit te gaan van grote hoeveelheden nieuw te bouwen huizen. Het gaat primair om de kwaliteit van de ruimtelijke eenheid. Dit dient in samenhang met de andere wensbeelden te worden gezien.
- Daar waar in bescheiden mate mogelijkheden zijn, dient sprake te zijn van maatwerk dat is afgestemd op de karakteristieken van het desbetreffende gebied.

Figuur 8 Creëren van een gemeentelijke life cycle balance

5.3.4 *Creëren van een gemeentelijke life cycle balance*

Wensbeeld

Castricum is een open gemeente. Dit geldt niet alleen in ruimtelijk opzicht, maar ook ten aanzien van de maatschappelijke achtergrond van haar bewoners. De gemeente richt zich niet op een leeftijdssegment of een bepaalde groep. Castricum is een gemeente die jong en oud de mogelijkheden biedt om zich te ontplooiën.

Met een gemeentelijke life cycle balance wordt een duurzame kringloop van voorzieningen, woningen, openbare ruimte en energie bedoeld die ook in de toekomst voor alle bewoners toegankelijk zijn. In 2030 is de bevolkingssamenstelling veranderd. Dit beïnvloedt het voorzieningenaanbod. Ondanks dat er meer voorzieningen en recreatieve functies voor ouderen gewenst zijn, gaat dit niet ten kosten van het aanbod voor jongeren en gezinnen.

Dit geldt ook voor woningbouw. In 2030 vraagt de toegenomen groep ouderen aangepaste woningen. In de Woonvisie wordt dit nader uitgewerkt net als andere doelgroepen die aandacht verdienen. Met het Masterplan Inbreidingen heeft Castricum een instrument dat op maat gesneden oplossingen mogelijk maakt. In kleine projecten kunnen woningen voor verschillende leeftijdsgroepen gemengd worden.

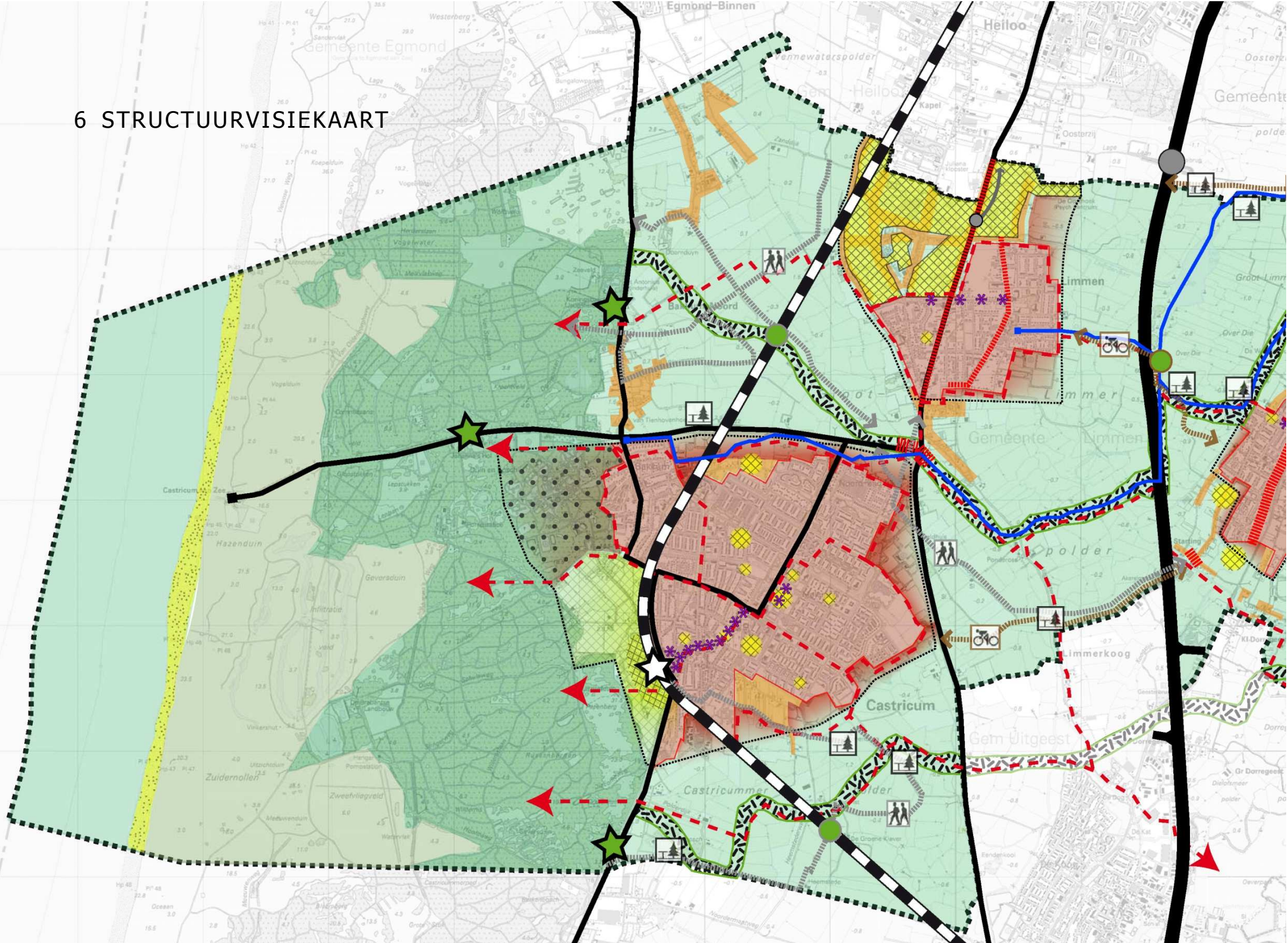
Nieuw te ontwikkelen voorzieningen worden in een multi casco gebouwd geplaatst.

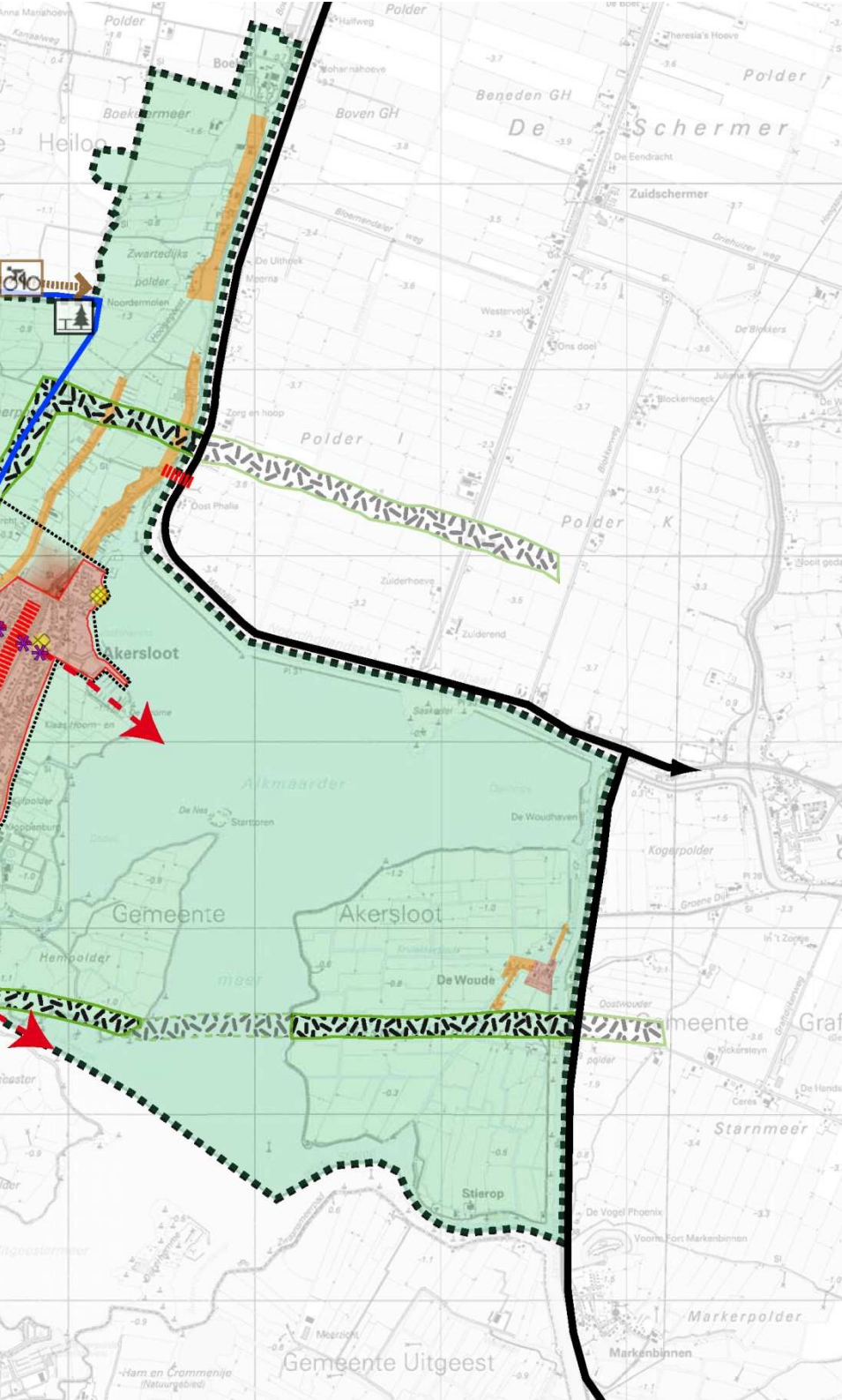
Castricum heeft met Noord-Holland Noord de ambitie om op termijn energieneutraal te worden. Dat wil zeggen dat er niet meer energie uit het gas- en elektriciteitsnet wordt betrokken dan er vanuit duurzame bronnen aan wordt toegevoegd. De gemeente heeft een actief klimaatbeleid. Voor 2020 is het concrete doel een reductie van 20% van de CO2 uitstoot bereikt te hebben.

Acties

- Het monitoren van demografische veranderingen. Hierbij kunnen de gevolgen van de verwachte demografische veranderingen in beeld worden gebracht voor de toekomst.
- Ook het volgen van de landelijke ontwikkelingen op het gebied van demografische veranderingen kan relevant zijn, zeker als in beeld wordt gebracht wat het voor de gemeente Castricum betekent.
- Naar aanleiding van de Accommodatienota worden wijkvisies opgesteld waarin wordt aangegeven wanneer aan welke voorziening behoefte is.
- De prestatievelen binnen de Wet Maatschappelijke Ondersteuning hebben een relatie met dit wensbeeld. Na de uitvoering en evaluatie van het eerste beleidsplan Wmo, moet een nieuw vierjarig beleidsplan Wmo 2012-2016 vastgesteld worden.
- Uitwerken van de ambitie om samen met Noord-Holland Noord energieneutraal te worden. Hiervoor is het nodig dat de vraag naar energie vermindert en dat de overige energie wordt opgewekt met duurzame bronnen.
- De ambitie moet in samenwerking met partners in Noord-Holland worden opgepakt waarbij ieder een bijdrage levert die past bij zijn mogelijkheden.
- In een zogenaamde klimaatstrategie geeft de gemeente aan hoe zij zelf als organisatie minder energie wil verbruiken en hoe zij dat wil stimuleren onder haar bevolking. De opgave is groot. Om een flink dalende energieverbruik te bereiken moet overal fors worden bespaard (in de orde van grootte van 50%). Daarnaast moeten alle nieuwe toevoegingen (zoals nieuwe huizen) bij voorkeur standaard energieneutraal worden.
- Het monitoren van CO2 reductie. Onderdeel daarvan is een nulmeting. Kansrijke initiatieven voor CO2 reductie worden gesteund door belemmeringen weg te nemen.

6 STRUCTUURVISIEKAART

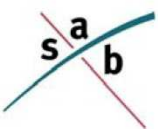

- Gemeentegrens
- Bestaande kern
- Afronding bestaande kern (voor toelichting zie pagina 31)
- Strand
- Lintbebouwing
- Opbrengstlocatie
- Opbrengstlocatie/inbreidingen (indicatief)
- Uitbreiding Duin en Bos
- Snelweg
- Regionale weg
- Spoor
- Ecologische verbingszone
- Ruimtelijke ontwikkeling (infrastructuur en groen in buitengebied)
- Bovenwijkse voorziening
- Centrumfuncties
- Station
- Entrees duin/ en landelijk gebied
- Mogelijke passage fauna-wandelaars/fietsers

- Mogelijke aanleg-/rustpunt
- Indicatief wandel tracé
- Gewenste fietsroute
- Kano, natuur en extra waterberging
- Koppelen van binnen en buiten (indicatief)

Buiten Gewoon Castricum
 structuurvisie gemeente castricum 2030

Datum: oktober 2010
 Schaal: geen

7 UITVOERBAARHEID

7.1 INLEIDING

In hoofdstuk 1 is al aangegeven dat een structuurvisie meer is dan alleen een beleidsverhaal. Het beleidsverhaal wordt in een structuurvisie gelijk gekoppeld aan de betaalbaarheid (economische haalbaarheid), waardoor gelijk ook de uitvoerbaarheid van plannen wordt aangetoond. Dit vergroot aanzienlijk de realiteitswaarde van de visie ten opzichte van visies van voor de Wro.

De betaalbaarheid / haalbaarheid komt in de zogenaamde 'uitvoeringsparagraaf' aan bod. In dit jaarlijks aan te passen hoofdstuk wordt de uitvoering van de in de visie benoemde plannen in actuele zin beschreven.

Het visieverhaal: wat wil de gemeente, met wie, voor wie, op welke plek, hoe, wanneer, waarom? wordt in dit hoofdstuk voorzien van een globaal 'boekhoudkundig verhaal': door wie of uit welk project betaald tegen welke prijs? Dit hoofdstuk bevat het 'huishoudboekje' van de ruimtelijke opgave op het zogeheten bovenlocatiegericht niveau aan de hand van een lijst van projecten.

De gemeente wil met deze structuurvisie voor Castricum dus een 'structuurvisie volgens de Wro' vaststellen. De structuurvisie kan alleen dan dienen als juridisch kader voor bovenlocatiegericht kostenverhaal, uitgesplitst in verhaal van twee soorten 'kostenlocaties': Verhalen van kosten van 'bovenwijkse voorzieningen' in de exploitatie-opzet op projecten, welke daaraan toerekenbaar zijn; Verhalen van kosten van 'ruimtelijke ontwikkelingen' op projecten in het structuurvisiegebied (in anterieure overeenkomsten).

In dit hoofdstuk worden allereerst enkele begrippen en de te volgen methodiek bij kostenverhaal nader toegelicht, uitgesplitst in allereerst de kostenlocaties (wat wordt daar onder verstaan?), dan de opbrengstlocaties en vervolgens hoe de afstemming tussen die twee plaatsvindt (het 'kostenverhaal').

De theorie wordt dan toegespitst op Castricum: opnieuw gaat het eerst over de kostenlocaties, dan over de opbrengstlocaties en daarna de afstemming tussen die twee.

Het hoofdstuk eindigt met een korte toelichting op de praktische uitvoering via fondsvorming (het Egalisatiefonds Sociale Woningbouw, de Nota Bovenwijks en het fonds bijdrage ruimtelijke ontwikkeling) en de relatie daarvan met deze structuurvisie. Ingegaan wordt op de vraag hoe de uitvoeringsparagraaf jaarlijks 'up to date' wordt gehouden, de relatie met de begroting en de rol van de raad daarbij. Tot slot volgt een paragraaf over de wijze van uitvoering waarbij ook aandacht wordt gegeven aan de wijze van participatie.

In bijlage 2 is een overzicht van beleidsstukken opgenomen, waarbij is aangegeven of er sprake is van een initiatief, studiefase of uitvoering. Hierbij wordt dezelfde systematiek gevolgd als in de Strategische visie Buiten Gewoon Castricum. Van de in die visie genoemde punten blijken behalve het uitwerken van woningbouwlocaties nog twee acties open te staan. Dit betreft de beleidsvisie Oosterbuurt en de Nota welzijnsaccommodaties. Om deze niet uit het beeld te verliezen zijn deze acties opnieuw opgenomen in deze structuurvisie.

7.2 KOSTENVERHAAL - THEORIE

7.2.1 *De logica*

Wat is de logica achter kostenverhaal? Zodra er kosten worden gemaakt voor voorzieningen, die zijn gelegen buiten of binnen de te ontwikkelen locatie (ook wel om in boekhoudkundige termen te blijven

een exploitatiegebied genoemd), maar die ook van belang zijn voor andere aan te leggen exploitatiegebieden en/of bestaande wijken, biedt het instrument van de structuurvisie een uitstekende mogelijkheid kosten te verdelen naar mate van dit belang, gedekt door fondsbijdragen op basis van anterieure overeenkomsten¹ of exploitatieplannen². Uit de structuurvisie moet te herleiden zijn hoe de *balans* van kosten en opbrengsten naar verhouding uitvalt. De concretisering daarvan (uitgedrukt in percentages) vindt plaats in de Nota Bovenwijken. Deze wordt jaarlijks geactualiseerd. De uitvoeringsparagraaf is een vast onderdeel van een structuurvisie. Een jaarlijks te actualiseren uitvoeringsparagraaf kan vervolgens de gewenste zekerheid bieden voor de economische uitvoerbaarheid van een structuurvisie.

7.2.2 **Kostenlocaties**

Onderscheid wordt gemaakt in 'bovenwijkse voorzieningen' en 'ruimtelijke ontwikkelingen'.

Bovenwijkse voorzieningen

Voor een exploitatiegebied kunnen voorzieningen nodig zijn, die buiten het exploitatiegebied van de desbetreffende ontwikkeling liggen. Het gaat om voorzieningen ten behoeve van meerdere locaties (dat kan ook de bestaande kernen zijn). Te denken valt bijvoorbeeld aan ontsluitingswegen, waterberging of compensatiegroen. Kostenverhaal is in dit geval aan de orde wanneer de gemeente extra kosten moet maken om natuur op een andere plek aan te leggen. Bovenwijkse kosten zijn bijvoorbeeld ook kosten voor de aanleg van infrastructuur buiten het plangebied, ook als deze voor meer dan één locatie worden

gemaakt. In het laatste geval moet een 'verdeelsleutel' worden toegepast.

Wat betreft het opnemen van bovenwijkse kosten in een exploitatieplan, moet worden voldaan aan de in de wet verankerde criteria *profijt, proportionaliteit en toerekenbaarheid*.

Profijt: de locatie moet nut ondervinden van de te treffen werken, maatregelen of voorzieningen. Deze toets geldt alleen voor de locatie als geheel, niet per bouwperceel binnen een locatie. De wetgever gaat ervan uit dat bijvoorbeeld het opheffen van een stankcirkel binnen een gebied ten gunste komt van het gehele plangebied en niet een gedeelte ervan;

Toerekenbaarheid: er moet een causaal verband zijn tussen de gebiedsontwikkeling en de kosten. De werken, maatregelen en voorzieningen zouden niet aan de orde zijn zonder dat plan of de kosten worden mede gemaakte ten behoeve van dat plan;

Proportionaliteit: indien meerdere gebieden baat hebben bij een werk, maatregel of voorziening (in deze structuurvisie enkel voorziening genoemd) moeten deze naar evenredigheid (neergelegd in expliciet gemaakte verdeelmaatstaven) worden verdeeld. Dat betekent dat de gemeente transparant moet aangeven langs welke criteria deze kosten zijn verdeeld. Het is zeer zinvol dit te laten gebeuren in de structuurvisie.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Naast de bovengenoemde bovenwijkse kosten kunnen er ook voorzieningen nodig zijn die betrekking hebben op de gehele gemeente. In het private spoor (anterieure overeenkomst) kunnen opbrengsten van locaties bijdragen aan kosten van deze voorzieningen. Dit wordt in de wet een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen genoemd, gezien de baat voor de gehele gemeente. De bijdrage wordt gestopt in een fonds. De bovengenoemde eisen van profijt en proportionaliteit zijn voor de afwenteling van ruimtelijke ontwikkelingen alleen relevant als

¹ Een vrijwillige overeenkomst met een grondeigenaar, welke voorafgaat aan een exploitatieplan.

² Plan waarin gemeente regels stelt over bij te dragen exploitatiebijdrage door de grondeigenaar.

er op het niveau van de gehele gemeente wordt gekeken, profijt wordt dan verondersteld. De proporties bijdrage aan de ruimtelijke ontwikkelingen kan wel variëren, aangezien niet iedere locatie evenveel baat hoeft te hebben van een ruimtelijke ontwikkeling. Ruimtelijke ontwikkelingen *moeten* benoemd worden in de structuurvisie, wil een gemeente de kosten daarvan verhalen.

Kosten voor toekomstige grondexploitaties

Soms legt men bij de ontwikkeling van een locatie al voorzieningen aan (mede) voor andere, in de toekomst te realiseren locaties. Van deze kosten is bijvoorbeeld sprake indien een binnen het exploitatiegebied geplande ontsluitingsweg ruimer gedimensioneerd wordt dan voor de in voorbereiding zijnde locatie nodig is, omdat in de toekomst ook een andere nog te realiseren locatie er gebruik van zal maken. De gemeente kan deze kosten weliswaar opnemen in de exploitatie van het huidige plangebied, maar moet bij de opbrengsten een reservering opnemen ten laste van de toekomstige locatie ter hoogte van het bedrag van de meerkosten. De opname van de genoemde kostensoort is dus vooral bedoeld om in de toekomst haar eerdere reservering weer terug te krijgen.

7.2.3 *Opbrengstlocaties*

Tegenover de kosten staan de potentiële opbrengstlocaties. Het kan hier gaan om woningbouwlocaties maar ook om kantoren en bedrijventerreinen. Uitgangspunt is dat er op moment van vaststellen van de structuurvisie nog geen anterieure overeenkomst ligt c.q. een bestemmingsplan is vastgesteld c.q. de opbrengstlocaties anderszins belast is. Kostenverhalen op opbrengstlocaties die al zodanig vergoed zijn, is namelijk niet meer mogelijk. Niet alleen nieuwbouw, maar ook de bestaande kernen zijn opbrengstlocatie. De logica hierachter is dat van bepaalde kostenlocaties niet alleen nieuwbouwprojecten profiteren maar in feite ook de gehele of een deel van de be-

staande kernen mee profiteren. Het is dan niet redelijk de kosten van een dergelijke locatie volledig om te slaan op het nieuwbouwproject.

7.2.4 *Kostenlocaties - opbrengstlocaties*

Wanneer de kostenlocaties en de opbrengstlocaties in beeld zijn gebracht, worden de kosten geraamd en een inschatting van het moment van realisatie. Voorts wordt bepaald of de kostenlocatie als 'bovenwijkse voorziening' dan wel als 'ruimtelijke ontwikkeling' wordt gezien. Daarna wordt - per kostenlocatie - aangegeven welk deel van die kosten over de opbrengstlocatie omgeslagen wordt. Dit gebeurt door middel van een verdeelsleutel.

De concretisering van kostenverhaal op opbrengstlocaties - uitgedrukt in percentages - vindt plaats in de Nota Bovenwijks³.

Hoe gaat kostenverhaal vervolgens in zijn werk?

De structuurvisie heeft geen directe bindende werking voor de burger; op basis van de structuurvisie worden nog geen ontwikkelingen daadwerkelijk mogelijk gemaakt, of bijdrages gevraagd. Wel biedt het document het financieel-ruimtelijke kader voor bijdragen uit exploitaties van concrete plannen en projecten. De uitvoering vindt plaats bij het bestemmingsplan en het exploitatieplan: deze zijn in de nieuwe Wro in beginsel aan elkaar gekoppeld (dienen tegelijk te worden vastgesteld). Ligt er een anterieure overeenkomst, dan wordt er vastgesteld dat er geen exploitatieplan vastgesteld wordt. In de anterieure overeenkomst dan wel via het exploitatieplan wordt de bijdrage berekend: de grondeigenaar staat deze af aan de gemeente die het bedrag stopt in een fonds. Dit fonds wordt weer gebruikt om de kostenlocaties mede te financieren (zie voor de situatie in de gemeente Castricum paragraaf 7.4).

³ De proportionaliteitspercentages voor de ruimtelijke ontwikkelingen zijn eveneens in deze tabel opgenomen.

Afstemming kosten - baten

Wat de structuurvisie ook doorrekent, het bestemmingsplan of het projectbesluit dient wel financieel haalbaar te zijn. Dit is een standaard eis bij de vaststelling van dit soort ruimtelijke plannen. Indien er sprake zou zijn van een onhaalbare exploitatie, omdat de gemeentelijke kosten die verhaald zouden worden te hoog zouden zijn voor een haalbare exploitatie, dan zal de gemeente, indien zij inderdaad medewerking wil verlenen aan de realisatie van een ontwikkeling, zelf bij moeten springen uit de algemene middelen. Medewerking is in die zin dus een bewuste keuze.

7.3 KOSTENVERHAAL - CASTRICUM

7.3.1 *Kostenlocaties in de gemeente Castricum*

In Castricum zijn de volgende kostenlocaties te onderscheiden, waarbij opgemerkt moet worden dat dit een momentopname is. Ongetwijfeld komen er in de loop van tijd nieuwe plannen of worden plannen die nu in de initiatieffase verkeren zo concreet dat deze een rol moeten gaan spelen in het kostenverhaal. Bij dit laatste kan gedacht worden aan de planvorming bij de Zanderij cq het stationsgebied. Dit zal jaarlijks in het kader van de begrotingsbehandeling worden gezien. Op dit moment spelen de volgende projecten.

Bovenwijkse voorzieningen in de gemeente Castricum

De ontwikkelingen die als bovenwijkse voorzieningen beschouwd worden, zijn:

- Aanleg A9 aansluiting - op grondgebied Heiloo - ten behoeve van ontwikkellocatie Zandzoom - Limmen (deels gemeente Castricum, deels gemeente Heiloo);
- Aanleg stil asfalt bij reconstructie Rijksweg (meerinvestering t.o.v. aanpassing Rijksweg en gevolg herontwikkeling Zandzoom-Limmen);

- Ontsluiting bedrijventerrein Nieuwelaan;
- Realisatie Wonen in het Groen projecten (WIHG): natuurcompensatie als gevolg aanleg A9 (100ha).

Ruimtelijke ontwikkelingen

De ontwikkelingen die als ruimtelijke ontwikkelingen beschouwd worden, zijn:

- Rijksweg Limmen – aanpassing voor zover niet rechtstreeks voortvloeiend uit exploitatie Zandzoom;
- Afsluiting Dusseldorperweg;
- Geesterweg Akersloot - aanpassing;
- Kruising Startingerweg / Sluisweg - aanpassing;
- Fietspad Akersloot - Limmen - aanleg;
- Duurzaamveilig Castricum - aanpassing;
- Samenwerken in het groen (SWIG) en Wonen in het Groen projecten (WIHG), voor zover gerelateerd aan ontwikkellocatie Zandzoom - Limmen, in Buitengebied Castricum - Project Limmerpolder / Limmerdie (o.a. Vogelspotterrein, waterberging door verbreding waterlopen, archeologie) - Project Ontwikkeling Schulpvaart (wandelpad aanleg langs Schulpvaart, gecombineerde fauna- en kanopassage Uitgeesterweg) Project Bakkum - Limmen, inclusief kust tot kust (verplaatsing 2 agrarische bedrijven, aanpassen watersysteem Bakkum, ontsnippering Herenweg en N513 en N203 en Rijksweg, verbreding waterlopen), in totaal ca. 200 ha.
- Diverse SWIG projecten welke niet gerelateerd zijn aan de ontwikkellocatie Zandzoom - Limmen, zoals de Aanleg waterberging Kleine polder, Inrichting natuurvriendelijke oevers Schulpvaart en wandelpad, boerenwandenling rondje Castricumerpolder).

Een volledig overzicht van de ruimtelijke ontwikkelingen is in bijlage 3 opgenomen.

7.3.2 *Opbrengst locaties in de gemeente Castricum*

De potentiële locaties die opbrengsten kunnen genereren, zijn:

- Woningbouwlocatie Zandzoom - Limmen (ca. 570 woningen);
- Nieuwe woningbouw Akersloot (ca. 109 woningen);
- Nieuwe woningbouw kern Castricum (ca. 25 woningen);
- Zanderij Zuid (archeologisch depot, kantoor- en woningbouw);
- Inbreidingslocaties Castricum, Akersloot, Limmen en Bakkum ('zachte' plancapaciteit zoals genoemd in Masterplan Inbreidingen), in totaal ca. 900 woningen;
- De bestaande kernen (uitgesplitst in de kernen Castricum, Bakkum, Limmen, Akersloot en de Woude).

7.3.3 *Kostenverhaal van de bovenwijkse voorzieningen*

In Castricum worden de bovenwijkse voorzieningen als volgt omgeslagen, gebaseerd op de criteria proportionaliteit, profijt en toerekenbaarheid en de verdeelsleutel.

Als eerste wordt genoemd kosten voor de aanleg van de aansluiting op de A9 en de natuurcompensatie ca. 100 ha als gevolg van de aansluiting A9. Op regionaal en provinciaal niveau zijn deze ontwikkelingen beleidsmatig gekoppeld aan de ontwikkeling Zandzoom - Limmen. Zonder de ontwikkellocatie Zandzoom - Limmen geen infrastructuur en compensatie- natuur. De A9 een vereiste omdat het niet gewenst is een nieuwe woonontwikkeling te faciliteren zonder een adequate ontsluiting. Het bovenwijkse aspect zit m.a.w. in de verbinding van infrastructuur en compensatienatuur met ontwikkellocaties in de gemeente Castricum en de gemeente Heiloo, die voor wat betreft de gemeente Castricum afgewikkeld wordt binnen de exploitatie van de ontwikkellocatie Zandzoom - Limmen. De aansluiting A9 (realisatie 2015; kosten voor Castricum ca. 3,86 miljoen per 01-01-2010) en de aan de aansluiting gekoppelde natuurcompensatie (100ha) / SWIG projecten (realisatie 2015 per 01-01-2010, kosten voor Castricum ca. 1,83 miljoen euro, per 2015) worden toegerekend aan de exploitatie

van de Zandzoom, de top 8 Limmen en de bestaande kern. De overige 200ha aan SWIG projecten die gerelateerd zijn aan de Zandzoom-ontwikkeling, alsmede SWIG projecten die daar niet aan gerelateerd zijn, worden in deze structuurvisie als ruimtelijke ontwikkeling opgenomen daar deze profijt hebben voor de gehele gemeente.

De aanpassing Rijksweg - Visweg toegerekend op de ontwikkeling Zandzoom. Deze infrastructurele ingreep is m.a.w. gepland gelet op de verwachte verkeerstoename als gevolg van de ontwikkeling Zandzoom en wordt volledig op die exploitatie berekend (het betreft dus geen bovenwijkse voorziening). De aanleg van stil asfalt is wel een bovenwijkse voorziening, waarbij zowel van de exploitatie Zandzoom als de bestaande kern een bijdrage wordt gevraagd. De aanleg van stil asfalt is niet geheel toe te rekenen aan de Zandzoom ontwikkeling, daar uit onderzoek blijkt dat slechts voor een gedeelte van de Rijksweg het vanuit akoestisch oogpunt noodzakelijk stil asfalt aan te leggen om in het ontwikkelgebied de Zandzoom een aanvaardbaar akoestisch niveau te garanderen. Tot slot is ook de opwaardering van het bedrijventerrein aan de Nieuwelaan met een rotonde als bovenwijkse voorziening te kenschetsen, daar de noodzaak hiertoe zowel de ontwikkeling van het bedrijventerrein, de ontwikkeling Zandzoom als de bestaande kern en ook voor allen profijt bestaat.

Overigens zijn kosten die op een andere wijze worden gedekt, zoals de kosten van aanleg van nutsvoorzieningen, vervanging van rioleringen en aanleg van ondergrondse afvalinzameling niet toerekenbaar. De exacte verdeling van de bovenwijkse voorzieningen wordt in de Nota Bovenwijken geconcretiseerd. Daarin is - per kostenlocatie - te zien welk percentage van de kosten op welke opbrengstlocatie wordt omgeslagen.

7.3.4 *Kostenverhaal van de ruimtelijke ontwikkelingen*

Voor ruimtelijke ontwikkelingen waarvan de verwachting is dat deze binnen de planperiode worden gerealiseerd geldt het principe van de toerekenbaarheid niet, het profijt slechts indirect op het niveau van de structuurvisie. Het proportionaliteitsbeginsel komt terug door een bijdrage te vragen welke in alle redelijkheid en billijkheid gevraagd kan worden in het kader van een anterieure overeenkomst. Uitgangspunt is dat bij een ruimtelijke ontwikkeling de gehele gemeente profiteert. De kosten zouden dus eenvoudig naar rato omgeslagen kunnen worden, gebaseerd op woningaantallen. In sommige gevallen is het echter redelijk een groter percentage om te slaan op (bijvoorbeeld) alleen de kern Akersloot als het een ruimtelijke ontwikkeling betreft waarvan vooral de kern Akersloot profiteert.

Voor wat betreft de ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat het overgrote deel van de kostenlocaties naar rato (dus evenredig gebaseerd op de wooneenheden) worden omgeslagen. De volgende ruimtelijke ontwikkelingen worden in Akersloot omgeslagen:

- Aanpassing Geesterweg;
- Kruising Startingerweg / Sluisweg - aanpassing;
- Fietspad Akersloot - Limmen - aanleg;

Tot slot wordt de volgende ruimtelijke ontwikkeling in de kern Castricum omgeslagen:

- Duurzaam veilig Castricum - aanpassing.

Ook voor de ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat de exacte verdeling kostenverhaal per kostenlocatie over de diverse opbrengstlocaties (uitgedrukt in percentages) is terug te lezen in de Nota Bovenwijken.

7.3.5 *Afstemming Kosten / Baten*

Het gemeentelijk kostenverhaal is pas mogelijk indien er daadwerkelijk iets te verhalen valt. De bedragen die in het kader van de structuurvisie door de opbrengstlocaties van Castricum gebieden gegenereerd dienen te worden, kunnen dan ook niet zodanig hoog zijn dat de exploitatie van die gebieden financieel onmogelijk wordt gemaakt. Het kostenverhaal in het kader van de structuurvisie voor Castricum kan dan ook enkel plaatsvinden, indien de gebieden voldoende opbrengst genereren. Dat realiseert de gemeente zich terdege.

De bedragen die voortvloeien uit hetgeen in deze structuurvisie zijn opgenomen, kunnen heel goed beschouwd worden als redelijk en billijk. De gronden in de gebieden zullen met het ontwikkelpotentieel dat ze in de markt hebben, naar verwachting een dusdanige grondprijs dienen te krijgen, dat de gevraagde bijdragen naar verhouding heel redelijk en billijk zijn.

Voor de meeste kostenlocaties die deels worden omgeslagen op inbreiding / nieuwbouwprojecten geldt dat de kosten voor het overgrote deel op de bestaande kernen worden afgewenteld. Ook hiervoor geldt dat de proportionele bedragen niet in de weg hoeven te staan aan de uitvoerbaarheid van de exploitaties van de opbrengstlocaties. De ontwikkeling Zandzoom is een bijzondere in verband met de kosten voor de aansluiting A9 en de compensatie in de vorm van 100 ha natuur: recente doorrekeningen laten zien dat ook hier de exploitatie haalbaar is.

7.4 UITVOERING

7.4.1 *Fondsvorming*

Zoals aangegeven worden de bijdragen in een fonds gestopt. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze elk apart met behulp van gemeentelijke fondsvorming gefinancierd dan wel voorgefinancierd worden, ook wel verplichte fondsvorming genoemd (fonds 'bijdrage ruimtelijke ontwikkeling').

De (voor)financiering van bovenwijkse voorzieningen vindt in Castricum plaats via het Fonds Bovenwijkse Voorzieningen op basis van de Nota Bovenwijks. Met behulp van gemeentelijk fondsvorming kunnen vervolgens bovenwijkse voorzieningen gefinancierd dan wel voorgefinancierd worden. In de structuurvisie worden dan de grote verbanden gelegd, in de nota Bovenwijks wordt de concrete verdeling gemaakt van de opbrengsten over de kosten.

Bijdrage sociale woningbouw

De gemeente Castricum hanteert de regel dat in dat geval op bouwlocaties met meer dan 2 woningen waar sprake is van minder of geen sociale woningbouw, de ontwikkelaar een bijdrage per niet gerealiseerde sociale huur- of koopwoning dient af te dragen. Dit wordt geregeld door middel van het kostenverhaal van de Grondexploitatiewet. De betaling vindt plaats bij het verlenen van de bouwvergunning. Voorwaarde is wel dat het plan daarmee financieel haalbaar blijft. Het bedrag wordt gestort in het 'fonds bijdrage ruimtelijke ontwikkeling' en dient ingezet te worden voor het realiseren van sociale woningbouw elders ter compensatie van het verlies aan sociale woningbouw. Het bedrag komt binnen het reeds bestaande Egalisatiefonds Sociale Woningbouw. Bijdragen mogen slechts ingezet worden voor het realiseren van sociale woningbouw elders (op bijvoorbeeld een inbreidingslocatie). De diverse in- en uitbreidingslocaties in de gemeente Castricum

lenen zich goed voor verevening: van belang is wel dat het primaire uitgangspunt (verhouding sociaal 40% / overig 60%) gerealiseerd wordt. Dit vereist een actieve rol van gemeentewege waarbij in beeld is waar 'afgekocht' wordt en waar gecompenseerd wordt. Voorgesteld wordt dit verder te concretiseren in de (uitvoering van de) Lokale Woonvisie; de condities waaronder afgekocht kan worden, worden nog opgesteld.

Daarnaast kunnen projecten waarvan de grondexploitatie een batig saldo kent, een bijdrage leveren aan het Egalisatiefonds sociale woningbouw. In het geval van een batig saldo wordt dit in de eerste plaats ingezet voor de verevening van het negatieve saldo van de grondexploitatie van andere projecten. De raad neemt jaarlijks bij het vaststellen van de jaarrekening een besluit of en in welke mate het dan nog eventueel resterende positieve saldo kan worden ingezet ten behoeve van het Egalisatiefonds Sociale Woningbouw. De criteria profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit behoeven in de anterieure fase niet te worden gevolgd.

7.4.2 ***Overzicht voorzieningen, reserves en vooruit ontvangen bedragen***

De nieuwe Grondexploitatiewet geeft de gemeente nieuwe mogelijkheden van fondsvorming, waarbij vervolgens weer een helder onderscheid dient te worden gemaakt of er sprake is van een voorziening, een reserve dan wel er sprake is van vooruit ontvangen bedragen. Dit leidt tot het volgende overzicht:

Egalisatiefonds Sociale Woningbouw (reserve)

Het Egalisatiefonds Sociale Woningbouw wordt gevoed met bijdragen uit ontwikkeling van woningbouwplannen van meer dan 2 woningen waarbij geen of minder dan 40% sociale woningbouw wordt gerealiseerd.

Fonds Bijdrage Ruimtelijke Ontwikkeling (vooruit ontvangen bedragen (overlopende passiva))

Bijdragen die geïnd worden als ruimtelijke ontwikkeling worden zoals gezegd in een fonds gestopt. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze elk apart met behulp van gemeentelijke fondsvorming gefinancierd dan wel voorgefinancierd worden, ook wel verplichte fondsvorming genoemd (fonds 'bijdrage ruimtelijke ontwikkeling'). Deze specifieke fondsvorming is een financieel- administratieve oplossing voor het labelen van bijdragen. Bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen komen dus voorzien van een etiket als het ware in een aparte 'kluis'. Jaarlijks wordt de 'kluis' doorgelicht om het actuele overzicht te houden over de bestedingen en dekkingen van dat jaar, onder meer door de beginstand en de eindstand van dat jaar te noteren en verantwoording af te leggen.

Fonds Bovenwijks (voorziening)

De (voor)financiering van bovenwijkse voorzieningen vindt in Casticum plaats via het fonds Bovenwijks op basis van de Nota Bovenwijks. Hiermee kunnen vervolgens bovenwijkse voorzieningen gefinancierd dan wel voorgefinancierd worden.

7.4.3 Actualisatie van de structuurvisie en relatie met de begroting

Een structuurvisie behelst als globaal verhaal in zekere zin een opdracht tot realisatie en is in die zin dus niet vrijblijvend. Deze opdracht krijgt stap voor stap gestalte door middel van een jaarlijkse actualisatie van de uitvoeringsparagraaf. De jaarlijkse begrotingscyclus kan zich goed lenen voor deze actualisatie. Hiermee krijgt de gemeente jaarlijks haar bovenlocatiegericht 'huishoudboekje' op orde.

In deze uitvoeringsparagraaf kan de raad jaarlijks teruglezen welke ruimtelijke ontwikkelingen gereed zijn. Hierin wordt tevens aangegeven welke opbrengstlocaties in het afgelopen jaar gerealiseerd zijn. De jaarlijkse vaststelling is nodig omdat de planning van uitvoering van projecten en kostenramingen dynamische gegevens zijn. Bovendien

kunnen zich nieuwe projecten voordoen of bepaalde projecten - om wat voor reden dan ook - niet doorgaan.

Zoals aangegeven worden de bijdrages van de opbrengstlocaties op de kostenlocaties geconcretiseerd in de Nota Bovenwijks. De keuze de concretisering te doen plaatsvinden in de Nota Bovenwijks houdt in dat deze jaarlijks wordt vastgesteld. In deze nota kan de raad de hoogte van de fondsen 'bovenwijks' en 'bijdragen ruimtelijke ontwikkelingen' zien alsmede wat er aan is toegevoegd en wat er is onttrokken.

De reservering van de gelden voor de uitvoering van de kostenlocaties stelt de raad jaarlijks vast in de begroting. Van belang voor de raad zijn de op dat moment beschikbare algemene middelen en de hoogtes van voornoemde fondsen. Uitvoering van kostenlocaties wordt daarmee een bewuste keuze.

7.4.4 Wijze van uitvoering

Zoals in de inleiding van de structuurvisie is aangegeven is deze structuurvisie een integraal document op basis waarvan de gemeente het ruimtelijk beleid uiteenzet voor de langere termijn. De structuurvisie is afgestemd op bestaande sectorale beleidsstukken. Voor *nieuwe* beleidsstukken geldt dat deze in overeenstemming moeten zijn met deze structuurvisie. In dit hoofdstuk is ook aangegeven dat de structuurvisie nog niet de uitvoering van de diverse doelen, wensbeelden en projecten behelst. Uitvoering van de structuurvisie vindt plaats door:

- 1 het realiseren van projecten (opbrengst- en kostenlocaties⁴);
- 2 het opstellen c.q. actualiseren van sectorale beleidsstukken (bijvoorbeeld Woonvisie, Nota Bovenwijkse Voorzieningen)

⁴ De in deze structuurvisie opgenomen lijst is niet per se uitputtend: gedurende de planhorizon kunnen zich initiatieven voordoen waarin thans nog niet is voorzien maar die perfect beantwoorden aan de doelen van de structuurvisie.

Voorgesteld wordt een *integraal uitvoeringsdocument* op te stellen met behulp waarvan de gemeente uitvoering geeft aan de wensbeelden in de structuurvisie. Uitgangspunt is steeds dat de structuurvisie als 'toetssteen' fungeert.

Voor zowel beleid als de projecten zal gekeken worden naar de vragen:

- past het project / beleid binnen de geformuleerde kerndoelen van de structuurvisie?
- op welke wijze draagt het project / beleid bij aan de verwezenlijking van de wensbeelden?
- zijn eventuele afwijkingen acceptabel, dient de structuurvisie bijgesteld te worden of juist het project?
- is het project / beleid haalbaar (financieel-economisch maar ook gelet op wet- en regelgeving en beleid van hogere overheden);
- welke middelen zijn nodig (financieel, organisatorisch)?

Voor bepaalde ontwikkelingen kan het gewenst zijn alle beleidsterreinen in een document te vatten. Dit wordt een gebiedsvisie genoemd.

Participatie

De gemeente heeft participatie van een zo breed mogelijk scala aan partijen hoog in het vaandel staan. Bij de totstandkoming van deze visie zijn overheden, belangenorganisaties, burgers en bedrijven benaderd om mee te denken en input te leveren. De gemeente vindt niet dat daarmee de participatie ophoudt. Ook op uitvoeringsniveau is de specifieke inbreng van kennisdragers en direct belanghebbenden bijzonder waardevol, zelfs onontbeerlijk. Participatie begint helemaal aan de start van een project en is nodig om:

- het draagvlak te toetsen;
- specifieke gebiedskennis van burgers, bedrijven en organisaties over te brengen in projecten en beleid.

Voor zover uitvoering plaats vindt door bestemmingsplannen, voorziet de gemeentelijke inspraakprocedure, gevolgd door de wettelijke voor-

bereidingsprocedure, in voldoende mogelijkheden. Bij grote projecten zullen in de praktijk deze 'officiële' momenten aangevuld worden met informatie en/of insprekavonden, workshops en berichtgeving in lokale media. Bovendien gaat aan dergelijke projecten veelal een stedenbouwkundig plan, masterplan of gebiedsvisie vooraf die op hun beurt ook weer aan inspraak onderhevig worden gesteld.

Voor zaken die buiten het bestemmingsplan omgaan - te denken valt aan nieuwe beleidsstukken of herinrichtingsprojecten die reeds mogelijk zijn op basis van het bestemmingsplan (soms is dit het geval bij reconstructieplannen voor wegen of waterbergingsprojecten) - geldt in principe alleen de normale inspraakprocedure. Op voorhand is niet exact in te schatten voor welke gevallen dit voldoende is. Projecten of beleidsdocumenten 'waar iedereen het wel over eens is' kunnen juist gebaat zijn bij een vlotte doorlooptijd: een uitgebreid participatietraject schiet dan zijn doel voorbij. Anderzijds kunnen er natuurlijk situaties zijn met maatschappelijke of politieke gevoeligheden waarbij afstemming en het creëren van draagvlak belangrijk zijn. Per geval zal een afweging worden gemaakt of de reguliere inspraak (het 'minimum') voldoende is.

BIJLAGE 1 BEANTWOORDING INSPRAAK EN OVERLEG

Tijdens de inspraakperiode van 27 mei tot en met 8 juli 2010 heeft eenieder de ontwerp structuurvisie kunnen inzien en een reactie geven. Er zijn twee reacties ontvangen van:

- Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (LTO Noord);
- Gemeente Heemskerk.

In deze bijlage zijn de reacties samengevat opgenomen en voorzien van een beantwoording. Tevens is aangegeven in hoeverre de ontwerp structuurvisie is aangepast.

Reactie Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (LTO Noord)

LTO Noord vindt de ontwerp structuurvisie weinig vernieuwend. De kern van de visie wordt nog altijd gevormd door de in november 2005 vastgestelde strategische visie Buiten Gewoon Castricum.

Ten aanzien van de beleidsontwikkelingen is LTO Noord van mening dat er een onderbouwde visie op de ontwikkeling van de agrarische sector in Castricum ontbreekt. Met verwijzing naar de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de Kadernota Buitengebied wordt verzocht om een visie op de gewenste ontwikkeling van de agrarische sector in de structuurvisie op te nemen.

Bij kerndoel 3a is aangegeven dat nieuwe functies de kwaliteit en de toekomst van het landelijk gebied kunnen versterken. LTO Noord vindt dat, voordat nieuwe functies in het landelijk gebied worden geïntroduceerd, volstrekt duidelijk moet zijn wat de mogelijke consequenties voor de (toekomstige) ontwikkeling van de agrarische sector zijn. LTO Noord is van mening dat nieuwe functies alleen dan zijn toegestaan als de toekomstige ontwikkeling van de agrarische bedrijven op geen enkele wijze wordt belemmerd.

Bij kerndoel 3b wordt geconstateerd dat de agrarische sector in Castricum zich langs twee sporen ontwikkelt: productie / specialisatie enerzijds en/of verbreding anderzijds. Het is uiteindelijk de ondernemer die beslist in welke richting het bedrijf zich gaat ontwikkelen. De Structuurvisie Noord-Holland 2040 geeft het kader voor de geschetste ontwikkeling. Er wordt verzocht dit kader in de structuurvisie uit te werken.

De kerndoelen 'open houden van het landelijk gebied' en 'duurzaam beheer buitengebied' zijn in belangrijke mate vertaald in het wensbeeld 'verbeteren van de openbare ruimte'. Tot grote teleurstelling van LTO Noord is de agrarische sector binnen dit wensbeeld volstrekt uit beeld geraakt. Een realistisch visie op de ontwikkeling van de totale agrarische sector ontbreekt. Er wordt nogmaals verzocht een goede landbouwparagraaf in de structuurvisie op te nemen.

Beantwoording

De ontwerp structuurvisie bouwt nadrukkelijk voort op bestaand beleid. De vastgestelde strategische visie Buiten Gewoon Castricum, die is geactualiseerd voorafgaand aan deze structuurvisie, vormt de basis voor de technische vertaling naar de ontwerp structuurvisie.

Een structuurvisie is een document op hoofdlijnen. Nadere uitwerking vindt plaats in sectorale nota's zoals de Kadernota Buitengebied. Tevens worden ruimtelijke ontwikkelingen geconcretiseerd in bestemmingsplannen. Een uitgebreide en onderbouwde visie op de ontwikkeling van de agrarische sector is daarom te vinden in de Kadernota Buitengebied. In de deze structuurvisie zijn slechts de hoofdpunten opgenomen.

Bij de realisatie van kerndoel 3a om het landelijk gebied open te houden, is het nodig belangenafwegingen te maken. Uiteraard dient bij het toevoegen van nieuwe functies altijd naar de consequenties voor de huidige functies te worden gekeken. Nieuwe functies worden getoetst aan de Kadernota Buitengebied. Uiteindelijk maakt het bestemmingsplan een nieuwe functie al dan niet mogelijk.

In het Bestemmingsplan Buitengebied zal naast kerndoel 3a ook kerndoel 3b (duurzaam beheer buitengebied) nader worden uitgewerkt. De mogelijkheden voor agrariërs om zich te richten op productie / specialisatie en/of verbreding komt aan bod mede in het licht van de nieuwe provinciale structuurvisie Noord-Holland 2040. Een verdere detaillering van de opgenomen hoofdpunten ten aanzien van het buitengebied is daarom in deze structuurvisie niet voorzien.

Het ontbreken van de agrarische sector binnen het wensbeeld 'verbeteren van de openbare ruimte' is niet gewenst. Het wensbeeld is aangevuld met enkele hoofdlijnen ten aanzien de agrarische sector.

Aanpassingen

Het wensbeeld 'verbeteren van de openbare ruimte' is aangevuld waardoor de agrarische sector er niet meer in ontbreekt.

Reactie Gemeente Heemskerk

De ontwerp structuurvisie geeft de Gemeente Heemskerk geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Beantwoording

De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

BIJLAGE 2 OVERZICHT VAN BELEID

Nr.	Project	initiatief- fase	studiefase	uitvoering	toelichting
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.	Algemeen • Accommodatiebeleid • Cultuurnota • WMO vierjarenbeleid 2012 – 2015 • Sportnota • Monitoren van demografische veranderingen • Uitwerken energieneutraal • Regionaal waterplan Bergen, Castricum, Heiloo • Kadernota bedrijventerreinen	* * *	* * * * *		
10. 11. 13. 14.	Buitengebied • Afronden van de kernen • Visie Oosterbuurt • Bestemmingsplan buitengebied • Div. projecten Samen werken in het groen / Wonen in het groen	* * * *	* *	* *	
15. 16. 17a. 17b. 18. 19.	Kern Castricum/Bakkum • Geesterduin • Duin en Bosch terrein • Zanderij archeologie depot • Zanderij zuid • Diverse inbreidingslocaties • Diverse verkeersmaatregelen	* * * * *	* * * * *	* * * *	
20. 21. 22.	Kern Limmen • Wonen in het groen • Diverse inbreidingslocaties • Diverse verkeersmaatregelen	* * *	* 		
23. 24.	Kern Akersloot/De Woude • Uitwerken woningbouwlocaties • Diverse verkeersmaatregelen	* 			

BIJLAGE 3 OVERZICHT RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN

Project	Geraamde kosten (€) ⁵	Realisatie
Aanpassing in de Rijksweg Limmen	1.500.000	2015
De afsluiting Dusseldorperweg	200.000	2011
Geesterweg	89.600	2011
Kruising Starterweg / Sluisweg	84.000	2012
Fietspad Akersloot - Limmen	2.500.000	-
Afsluiting Geesterduinweg	150.000	2013
Aanpassing duurzaam veilig Castricum	277.000	2011
Vrijliggend voet- en fietspad Castricum-Akersloot	1.650.000	2011
Vrijliggend voet- en fietspad langs de Uitgeesterweg	264.000	2025
Wandelroute oever Uitgeestermeer	-	-
Waterberging kleine polder 4ha	220.000	2011
Waterberging Groot- Limmerpolder 8ha	-	2012
Structuurverbetering landbouw, kavelruil	-	-
Bereikbaar maken hoofdentree duin Castricum- Egmond Noorderstraat plus parkeerplaatsen		gereed
Kavelruil Bakkum- Noord 8ha	-	-
Waterberging Vennewaterpolder	-	-
Boerenwandeling rondje Castricummerpolder	506.000	2009
Veiliger maken geplande oversteek hoofdentree duin Castricum	-	Gereed

⁵ excl. bijdragen derden en subsidies

Diverse rust, uitkijk, en informatievoorzieningen	-	2010
Gecombineerde passage spoorlijn De Groene Klaver	2.415.000	2018
Natuurontwikkeling stapsteen Krengensbos		gereed
Inrichtingsplan aanleg natuurvriendelijke oevers	250.000	2015
Duinrel Puikman afkoppelen, opwaarderen	50.000	2015
Duinrel Zanderij scheiden van bollenwater	150.000	2015
Inrichten zwemwaterlocatie Alkmaardermeer (Akersloot)		2015
Verbetering waterkwaliteit Schulpvaart	235.000	2015
Uitvoering waterrecreatieplan	400.000	2015
Natuur en recreatieve voorzieningen Castricummer polder (in combinatie met aanleg waterberging HHNK)	120.000	2015
Natuur en recreatieve voorzieningen Binnengeesterpolder, Klaas Horn Kijfpolder (in combinatie met aanleg waterberging door HHNK).	120.000	2015

Onderscheid valt te maken in:

Periode: 2010-2014: Projecten lopend jaar; in de begroting in 2011 plus meerjarenbegroting 2012, 2013 en 2014

Periode: 2015-2025 (realisatiejaar in deze periode)